

K 14/2014 vp

**POHJOISMAIDEN NEUVOSTO
SUOMEN VALTUUSKUNTA**

TOIMINTAKERTOMUS

2013

HELSINKI 2014

ISSN 1237-0584

EDITA PRIMA OY, HELSINKI 2014

Eduskunnalle

Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunta antaa oheisen kertomuksen neuvoston toiminnasta vuonna 2013. Kertomuksessa selostetaan neuvoston istuntoja toimintavuoden aikana sekä esitetään katsaus Suomen valtuuskunnan yleiseen toimintaan vuoden aikana.

Helsingissä 30. huhtikuuta 2014

Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan puolesta

Simo Rundgren
puheenjohtaja

Mari Herranen
sihteeri

S I S Ä L T Ö

1	Tiivistelmä.....	7	5	Suomen valtuuskunnan kansainvälinen toiminta.....	21
2	Suomen valtuuskunnan toiminta.	8	5.1	Yhteistyö Venäjän kanssa.....	21
2.1	Valtuuskunta ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa yhteistyössä.....	8	5.2	Demokratian tukeminen Valko-Venäjällä.....	22
2.2	Kyberyhteistyö, yhteiskunnan turvallisuus ja huoltovarmuus.....	9	5.3	Barents ja pohjoinen ulottuvuus..	22
2.3	Yhteistyö liikennesektorilla.....	10	5.4	Muu kansainvälinen yhteistyö.....	23
2.4	Integroidut energia-markkinat.....	10	6	Budjetti.....	24
2.5	Rajaesteyhteistyö.....	11		LIITE 1 SUOMEN VALTUUSKUNTA	
3	Ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittinen yhteistyö.....	12		1.1. - 31.12.2013.....	25
3.1	Istunnot.....	12		LIITE 2 ESITYKSET, SUOSITUKSET JA SISÄISET PÄÄTÖKSET 2013....	27
3.2	Keskustelut pohjoismaisesta turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta	13		Puheenjohtajiston hyväksymät esitykset	27
	Keskustelu eduskunnassa.....	13		Teemaistunnossa hyväksytyt suositukset	27
	Keskustelut muiden Pohjoismaiden parlamenteissa.....	15		11. huhtikuuta 2013.....	27
4	Muut asiat ja teemat.....	17		Puheenjohtajiston hyväksymät esitykset	28
4.1	Rikkidirektiivi.....	17		65. istunnossa hyväksytyt suositukset ...	28
4.2	Energiayhteistyö.....	17		Puheenjohtajiston hyväksymät esitykset	37
4.3	Ympäristöyhteistyö.....	17		Päätökset olla ryhtymättä toimenpiteisiin.....	38
4.4	Koulusektori.....	18		Sisäiset päätökset.....	38
4.5	Innovaatiot ja tutkimukset.....	18		Julkilausuma.....	38
4.6	Sosiaalipolitiikka.....	18		Asiat asiakirjanumeron mukaisessa järjestyksessä.....	39
4.7	Pohjoismaalaisen karkottaminen toisesta Pohjoismaasta.....	19		LIITE 3 NEUVOSTON PALKINTOJEN SAAJAT.....	41
4.8	Pohjoismainen saamelaisopimus	19		LIITE 4 TOIMITTAJA-APURAHAT.....	42
4.9	Alkuperäiskansojen oikeudet.....	19			
4.10	Tekijänoikeudet.....	19			
4.11	Viittomakielen asema.....	20			

Puolueiden nimilyhenteet

kd	Suomen Kristillisdemokraatit
kesk	Suomen Keskusta
kok	Kansallinen Kokoomus
Lib	Liberalerna på Åland
MÅ	Moderaterna på Åland
ps	Perussuomalaiset
r/sv	Ruotsalainen Kansanpuolue
sd	Suomen Sosialidemokraattinen Puolue
vas	Vasemmistoliitto
vihr	Vihreä Liitto
ÅC	Åländsk Center
ÅF	Ålands Framtid
ÅSD	Ålands socialdemokrater

1

Tiivistelmä

Vuonna 2013 Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajamaa oli Norja. Norjan painopistealueet puheenjohtajakaudella olivat vakaa hyvinvointivaltio, nuorisotyöttömyyden torjuminen, terveysalan yhteistyön lujittaminen, rajaesteiden poistaminen, pohjoisten alueiden yhteistyö ja pohjoismainen ulko- ja turvallisuuspolitiikka sekä yhteiskunnan turvallisuus. Vuoden 2013 teemaistunto ja täysistuntokeskustelut kaikissa pohjoismaisissa parlamenteissa käytiin ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittisesta yhteistyöstä. Suomen valtuuskunnan kertomus painottuu myös näihin teemoihin.

Alle viidellä eurolla suomalaista kohden pohjoismainen yhteistyö jatkui aktiivisena. Energia-, ympäristö- ja innovaatioyhteistyö puhuttivat valiokunnissa. Neuvostossa käsiteltiin muun muassa koulutus- ja sosiaalipoliittisia aloitteita. Vastaavien ministerien

kanssa keskusteltiin mm. liikennesektorin yhteistyöstä. Kansainvälinen yhteistyö erityisesti Venäjän ja Baltian maiden kanssa oli tavoitteellista ja tuloksekasta. Suomessa järjestettiin vuoden aikana kaksi kokousta: ympäristö- ja luonnonvaravaliokunnan kokous Vaasassa kesäkuussa ja pyöreän pöydän keskustelu pohjoismaisesta puolustuspoliittisesta yhteistyöstä Helsingissä syyskuussa.

Pohjoismaiden neuvosto on ainutlaatuinen kansainvälinen järjestö, sillä sen istunnoissa kansanedustajat voivat esittää kysymyksiä toisen valtion ministereille. Kirjallisia kysymyksiä voi esittää milloin vain. Jäsenehdotuksen voi tehdä yksikin kansanedustaja. Aloitteiden ja keskustelun lisäksi vuoden aikana keskityttiin erityisesti myös suositusten toimeenpanon kehittämiseen.

2

Suomen valtuuskunnan toiminta

Valtuuskunnalla oli vuoden aikana kahdeksan kokousta, joissa käsiteltiin Pohjoismaiden neuvoston ajankohtaisia aiheita, yhteistyötä liikenne- ja energiapolitiikan alueilla, yhteistyötä ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikassa, kyberyhteistyössä ja huoltovarmuusasioissa. Näiden teemojen käsittelyn lisäksi valtuuskunta jatkoi rajaestetyön aktiivista seuranta ja kuuli ministerineuvoston rajaestefoorumin edustajia. Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan puheenjohtajana vuonna 2013 toimi *Simo Rundgren* (kesk) ja varapuheenjohtajana *Maarit Feldt-Ranta* (sd).

Erityisen huomion kohteena sekä neuvoston tarkastuskomiteassa että Suomen valtuuskunnassa oli suositusten seuranta. Etsittiin keinoja seurannan tehostamiseksi. Valtuuskunnan kokouksiin kutsuttujen ministereiden kanssa käytiin keskustelua Suomen hallitukselle annettujen suositusten toteutuksesta sekä muista neuvoston ajankohtaisista asioista. Tarkastuskomiteassa pohdittiin jäsenehdotusten parantamista ja suositusten seurannan tehostamista, joista laadittiin uudet ohjeet sekä kansanedustajille että virkamieskunnalle. Uutta jäsenehdotusta laadittaessa täytyy miettiä, onko siitä pohjoismaista hyötyä, vähentääkö se rajaesteitä ja minkälaiset vaikutukset sillä on budjettiin. Uutta on se, että ehdotuksesta annettavaan mietintöön tulee sisältyä myös suosituksen seurantasuunnitelma, jota noudattaen nimetty esittelijä seuraa suosituksen toteutumista esim. kansallisessa parlamentissa.

Suomen valtuuskunta kutsui pohjoismaisesta yhteistyöstä vastaavan ministerin lisäksi kuultavaksi muita valtioneuvoston jäseniä. Kuultavina kertomusvuonna kävivät ulkoasiainministeri *Erkki Tuomioja* kaksi kertaa sekä puolustusministeri *Carl Haglund* ja liikenneministeri *Merja Kyllö-*

nen kerran. Lisäksi valtuuskunnan kuultavina kävivät liikenne- ja viestintäministeriön ylijohtaja *Juhapekka Ristola*, työ- ja elinkeinoministeriön alaisen Huoltovarmuuskeskuksen toimitusjohtaja *Ilkka Kananen* sekä ulkoasiainministeriön pohjoismaisen yhteistyön sihteeristön virkamiehet. Valtuuskunnan kokouksiin osallistuu pysyvästi Nuorten Pohjoismaiden neuvoston edustaja. Nuorten näkemyksiä kuultiin istunnon yhteydessä.

Suomessa järjestettiin ympäristö- ja luonnonvaravaliokunnan kesäkokous Vaasassa kesäkuussa 2013. Valiokunta keskittyi tuolloin erityisesti Itämeren tilaan, uusiutuvan energian tuotantoon ja erityisesti Vaasan seudun tuulivoimateollisuuden keskittymään sekä puhtaaseen ruokatuotantoon.

2.1 Valtuuskunta ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa yhteistyössä

Vuoden 2013 pääteema neuvostossa oli ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittinen yhteistyö Pohjoismaissa. Näitä ja yhteiskunnan turvallisuutta käsiteltiin neuvoston teemaistunnossa Tukholmassa 10. – 11. huhtikuuta 2013. Neuvoston kehotuksesta myös kansalliset parlamentit järjestivät vuoden aikana täysistuntokeskustelut puolustus- ja turvallisuuspoliittisesta yhteistyöstä. Suomessa eduskunnan täysistuntokeskustelu käytiin valtioneuvoston selvityksen pohjalta 6. kesäkuuta 2013. Pyöreän pöydän keskustelu pohjoismaisesta puolustuspoliittisesta yhteistyöstä käytiin 30. syyskuuta 2013 Helsingissä.

Tasavallan presidentin ja Suomen valtuuskunnan välisessä tapaamisessa Män-

tyniemessä 21. maaliskuuta 2013 käytiin vuoropuhelua Pohjoismaiden neuvoston ajankohtaisista asioista. Presidentti korosti, että pohjoismainen yhteistyö on vuosien aikana muuttanut muotoaan ja on yhä tärkeämpää tänään. Pohjoismainen yhteistyö ei sulje pois muunlaista yhteistyötä eivätkä kansainvälinen, eurooppalainen ja pohjoismainen yhteistyö kilpaile keskenään. Presidentti korosti sekä arktisen yhteistyön että Barents-yhteistyön tärkeyttä. Tapaamisessa nousi esille seuraavia teemoja: turvallisuuspolitiikka Pohjoismaissa, yleinen kansainvälinen tilanne, Pohjoismaiden vahvuudet ja taloudellinen yhteistyö.

Valtuuskunta kävi puolustusministerin kanssa keskustelua ennen teemaistuntoa ja ulko- ja turvallisuusministerin kanssa sekä ennen huhtikuun teemaistuntoa että ennen lokakuun varsinaista istuntoa. Ulkoasiainministeri Erkki Tuomioja oli tyytyväinen siihen, että Pohjoismaat järjestivät teemaistunnon juuri ulko- ja turvallisuuspoliittisista kysymyksistä ja palautti samalla mieliin, ettei ole kovin pitkä aika siitä, kun niitä ei saanut lainkaan tuoda keskusteltaviksi neuvoston istuntoihin. Ulko- ja turvallisuuspolitiikka ei ole ollut virallisen pohjoismaisen yhteistyön osa. Valtuuskunta keskusteli ministerin selonteosta ja esitti ministerille kysymyksiä muun muassa Islannin ilmatilan valvonnasta, kyberturvallisuudesta ja Yhdistyneistä Kansakunnista. Tietoturvayhteistyö on ministeri Tuomiojan mukaan hyvin merkityksellistä pohjoismaisessa yhteistyössä. Tanskan, Ruotsin ja Suomen tulisi olla tällä sektorilla enemmän yhteistyössä keskenään, ja tiedonvälitystä tulisi lisätä.

Puolustusministeri Carl Haglund kertoi valtuuskunnan kokouksessa pohjoismaisesta puolustusyhteistyöstä ja vuonna 2009 perustetusta yhteistyörakenteesta Nordefcosta (Nordic Defence Cooperation). Yhteistyömuotoja ovat muun muassa harjoitukset, koulutus, kriisinhallinta sekä materiaalihan- kinnat. Nordefco tarjoaa joustavan kehyksen, kun kukin maa voi päättää tapauskohtaisesti yhteistyöhankkeisiin osallistumisesta. Ministerin kanssa käytiin aktiivinen keskustelu aiheesta.

2.2 Kyberyhteistyö, yhteiskunnan turvallisuus ja huoltovarmuus

Yhteiskunnan turvallisuus ja kyberyhteistyö olivat aiheita, jotka nousivat vahvasti esille neuvoston työssä kuluneena vuonna. Norjan maaliskuussa 2013 järjestämän seminaarin keskeinen kysymys oli, miten Pohjoismaat voisivat toimia yhteistyössä laajemman yhteiskunnan turvallisuuden ja erityisesti varautumisen hyväksi. Kyberturvallisuus ja sen rooli pohjoismaisessa yhteistyössä nousi myös esille. Tilaisuuden yhteenvetona presidentti *Marit Nybakk* totesi, että neuvoston tulisi ottaa aktiivinen rooli yhteiskunnan turvallisuuteen ja varautumiseen liittyvissä asioissa, sen tulisi saada aikaiseksi vankempaa pohjoismaista yhteistyötä esimerkiksi tietoturva- ja kyberyhteistyössä.

Valtuuskunnan kuultavana liikenne- ja viestintäministeriön ylijohtaja Juhapekka Ristola kertoi ajankohtaisista aloitteista ja strategioista kyber- ja tietoturvallisuuden alalla. Alkuvuodesta 2013 hyväksyttiin sekä EU:n kyberstrategia että valtioneuvoston periaatepäätös kansallisesta kyberstrategiasta. Ristola kertoi myös Suomen aktiivisesta osallistumisesta EU:n verkko- ja tietoturva- viraston ENISA:n toimintaan. Pohjoismaisten tietoturvaviranomaisten (CERT) välillä on pitkään ollut hyvää yhteistyötä. Vuonna 2010 ulkoministerit esittivät pohjoismaisten tietoturvaviranomaisten välisen tietoturval- lisen verkon – ns. Stoltenbergin verkon perustamista.

Työ- ja elinkeinoministeriön alaisen Huoltovarmuuskeskuksen toimitusjohtaja Ilkka Kananen kertoi yhteiskunnan varautumisesta huoltovarmuuden näkökulmasta ja alan pohjoismaisesta yhteistyöstä. Toimitusjohtaja Kananen käsitteli huoltovarmuusalan yhteistyön kattavaa sopimus pohjaa, johon kuuluvat sekä kahdenväliset että monenkeskiset sopimukset. Sähkön- ja energian- jakelu on koko huoltovarmuuden kannalta keskiössä. Tästä esimerkkinä on Nordiska Beredskapsforum, ns. NORDBER-yhteistyö. Yhteistyöpöytäkirjan allekirjoittivat pohjoismaiset energiahuollosta ja sähköverkoista vastaavat tahot vuonna 2010.

Valtuuskunta kävi toimitusjohtaja Kanasen kanssa keskustelua sähköverkkoihin liittyvistä tulevaisuuden haasteista kuten ns. älykkäiden sähköverkkojen rakentamisesta. Haasteita on odotettavissa, kun pohjoismainen sähköverkko yhdistetään laajempiin Manner-Euroopan sähköverkkoihin, siirtoyhteyksiin ja tarvittavaan säätövoimaan. Sähkönjakelun huoltovarmuus liittyy olennaisesti sähköverkkojen maakaapelointiin. Ruotsissa sähköverkosta on tällä hetkellä kaapeloitu noin 50 prosenttia, kun Suomessa keskijännitteisestä verkosta vain noin 12 prosenttia.

2.3 Yhteistyö liikennesektorilla

Valtuuskunta keskusteli laajasti pohjoismaisesta yhteistyöstä liikennesektorilla ja siitä, miten voidaan edistää Pohjoismaiden rajojen yli kulkevien liikenneyhteyksien ja eri liikennemuotojen kehittämistä ja rakentamista. Pohjoismaiden neuvosto hyväksyi edellisvuonna suosituksen (27/2012) liikennealan yhteistyön vahvistamisesta infrastruktuurin ja ympäristön aloilla. Valtuuskunta kuuli liikenneministeri Merja Kyllösen yhteistyövizion liikennesektorilla. Ministeri kertoi myös Suomen hallituksen osallistumisesta rajaesteiden poistamiseen Pohjoismaiden väliltä.

Ministeri Kyllönen korosti liikenne- ja viestintäministeriön tekevän koko ajan tiivistä yhteistyötä, josta konkreettisina esimerkkeinä hän mainitsi pohjoismaisten vastuumistereiden säännölliset koordinoitavatapaamiset ennen EU:n ministerineuvoston kokouksia, Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestössä (ICAO) toimivan pohjoismaisen rotaatiokäytännön sekä hyvän viranomaisyhteistyön erityisesti liikennemarkkinoiden osalta.

Ministeri Kyllönen kertoi tekevänsä kaikkensa, jotta Tornion ja Haaparannan matkakeskukseen liittyvät ongelmat saadaan ratkaistua. Matkakeskuksen haasteet ovat pitkälti verotuksellisia, mutta tavoitteena on kääntää jokainen kivi ongelman ratkaisemiseksi. Esimerkkinä puretusta rajaesteestä ministeri mainitsi Suomen ja Ruotsin so-

pimuksen rajat ylittävästä taksiliikenteestä, joka turvaa taksiliikenteen toiminnan alueella ja antaa myös puitteet toiminnan kehittämiselle.

Ministeri kiinnitti erityistä huomiota Barents-pohjalta tehtävään Venäjä-yhteistyöhön sekä Barentsin alueen yhteiseen maa-, meri- ja lentoliikenteen kattavaan suunnitelmaan (Joint Barents Transport Plan).

Valtuuskunnan työvaliokunta teki yhdessä eduskunnan ympäristövaliokunnan ja arktisen valtuuskunnan kanssa opintomatkan Murmansiin ja Kirkkoniemeen syyskuussa 2013. Arktiset asiat ja ympäristöasiat ovat pitkään olleet Pohjoismaiden neuvostossa keskeisiä. Vierailulla tutustuttiin talous-, liikenne- ja ympäristöasioihin Murmanskin alueella ja Pohjois-Norjassa sekä keskusteltiin molempien maiden hallinnon edustajien kanssa. Kirkkoniemessä tutustuttiin Norjan ja Venäjän väliseen viisumivapaaseen vyöhykkeeseen sekä vierailtiin Barents-sihteeristössä.

Liikennesektori on viime vuosina ollut vahvasti esillä, esimerkiksi Suomen-puheenjohtajakaudella, kun Ylläksellä järjestettiin marraskuussa 2012 arktinen seminaari, jossa keskityttiin Euroopan pohjoisimman osan logistiikka- ja talousyhteistyöhön sekä kairotoimintaan.

2.4 Integroidut energia- markkinat

Suomen valtuuskunta piti Ahvenanmaan valtuuskunnan puheenjohtajan kutsusta kokouksen Ahvenanmaalla 21. toukokuuta 2013. Valtuuskunnat järjestivät maakuntapäivien istuntosalissa seminaarin pohjoismaisista sähkömarkkinoista. Työ- ja elinkeinoministeriön energiaosaston ylijohtaja *Esa Härmälä* esitelmöi pohjoismaisesta energiapolitiikasta. Seminaarin toisena aiheena valtiotieteen tohtori *Bertil Roslin* esitteli selvityksensä ”Euroopan autonomiat muutoksen tuulissa”. Esitysten jälkeen käytiin laaja keskustelu molemmista teemoista. Pohjoismaiden neuvoston energia-alan raportoiijina toimivat edustajat *Silvia Modig* (vas) ja *Arto Pirttilabti* (kesk).

Pohjoismaiden energiemarkkinat ovat

vahvasti integroituneet. Vaikka yhteistointa perustuu pohjoismaiseen yhteistyöhön, yhteisiin käytäntöihin ja sopimuksiin, niin energiamarkkinoista säädetään yhä enenevässä määrin EU:ssa. Pohjoismaat ovat energiamarkkinoiden edelläkävijöitä, koska teknologia ja osaaminen on kehittyntä, markkinalähtöisyys on pitkälle vietyä, täällä on tehokkaat ja toimivat markkinat, monopolitoiminnan sääntely on läpinäkyvää ja pyrkii syrjimättömyyteen. Ainutlaatuista maiden välistä energiayhteistyötä on harrastettu Pohjoismaiden kesken pitkään. Tulevaisuudessa haasteita kuitenkin riittää, mm. kasviuonekaasupäästöjen vähentäminen, joka asettaa suuria vaatimuksia tulevaisuuden energiajärjestelmälle.

2.5 Rajaesteyhteistyö

Pohjoismaiden pääministerit päättivät syksyllä 2007 Pohjoismaiden neuvoston istunnon yhteydessä pidetyssä tapaamisessaan uuden, kansallisista edustajista koostuvan ns. rajaestefoorumin perustamisesta. Vuoden 2008 alussa toimintansa aloittaneen foorumin puheenjohtajaksi valittiin ministeri *Ole Norrback*. Foorumin tehtävänä oli pyrkiä "kaikin keinoin" poistamaan Pohjoismaiden kansalaisten vapaata kanssakäymistä häiritsevät esteet. Työ perustui rakentamaan vuoropuhelua maiden poliittisten instituutioiden ja hallintoelinten kanssa, ja tavoitteena oli helpottaa kansalaisten ja yri-

tysten arkea. Foorumi ei tyytynyt vain toteamaan havaitsemiaan rajaesteitä, vaan nosti aktiivisesti asioita esille poliitikoille ja virkamiehille työstettäväksi. Ministeri Norrback oli lokakuussa valtuuskunnan kokouksessa kuultavana rajaestetyön tuloksista.

Rajaestefoorumin työ päättyi vuoden 2013 lopussa, vaikka Pohjolassa on vielä runsaasti rajaesteitä jäljellä. Tämän johdosta neuvosto päätyi vuoropuhelussaan ministerien kanssa siihen, että työtä tulee jatkaa ja entistä tehokkaammin keinoin. Uusi elin, rajaesteneuvosto, aloitti työnsä vuoden 2014 alussa. Suomen edustajaksi siihen nimettiin lainsäädäntöneuvos *Sten Palmgren*.

Neuvoston istunnossa käsiteltiin kaksi rajaesteitä koskevaa ministerineuvoston ehdotusta, joista toinen koski rajaestetyön toimintasuunnitelmaa vuosiksi 2014 – 2017 (esitys 41/2013). Käsitelyssä tähdennettiin neuvoston odottavan saavansa selvityksen myös niistä rajaesteistä, joita ei ole voitu tai haluttu ratkaista sekä syistä siihen. Lisäksi neuvosto totesi, että uuden rajaesteneuvoston tulee priorisoida ja edistää pohjoismaisen rajaesteasiamiestoimen perustamisesta annettua suositusta (nro 16) vuodelta 2012.

Toisessa ehdotuksessa (esitys 42/2013) puututaan rajaesteneuvoston toimeksiantoon ja kansalliseen kytkentään. Tässä Pohjoismaiden neuvosto suositti hallituksia varmistamaan, että uuden rajaesteneuvoston jäsenille annetaan vahva toimeksianto ja riittävät edellytykset tehdä hyvää työtä rajattoman Pohjolan eteen.

3

Ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittinen yhteistyö

Ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittinen yhteistyö on suhteellisen uusi yhteistyösektori Pohjoismaiden neuvostossa. Norjan entinen ulko- ja puolustusministeri *Thorvald Stoltenberg* laati vuonna 2009 raportin yhteistyön tiivistämisestä ja loi vision pohjoismaisesta yhteistyöstä näillä aloilla. Suuri osa Stoltenbergin raportin suosituksista on jo toteutunut.

Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajamaa Norja otti ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittisen yhteistyön vahvasti puheenjohtajuusohjelmaansa. Neuvoston teemaistunnossa Tukholmassa 10.–11. huhtikuuta 2013 käytiin hyvä keskustelu aiheesta. Ulko- ja turvallisuuspolitiikasta on tullut virallisen pohjoismaisen yhteistyön osa.

Neuvoston teemaistunnon lisäksi päätettiin järjestää Pohjoismaiden puolustuspoliittisesta yhteistyöstä pyöreän pöydän keskustelu, joka käytiin 30. syyskuuta 2013 Helsingissä Suomen johtamana, koska Suomi oli vuonna 2013 Nordefcon (Nordic Defence Cooperation) puheenjohtajamaa. Kokoukseen kutsuttiin Pohjoismaiden puolustusministerit, kansallisten parlamenttien turvallisuuspoliittisten valiokuntien puheenjohtajat, Pohjoismaiden puolustusvoimien komentajat sekä Nordefcon edustajat. Pohjoismaiden välinen puolustusyhteistyö etenee nopealla tahdilla mm. Nordefcon puitteissa.

Pohjoismaiden neuvosto pyrkii aktiivisesti vahvistamaan ulko- ja puolustuspolitiikan pohjoismaista näkökulmaa. Neuvoston vuonna 2012 hyväksytyssä kansainvälisessä strategiassa todetaan, että Pohjoismaiden neuvosto haluaa tehdä ulko- ja puolustuspoliittisen yhteistyön osaksi Pohjoismaiden ministerineuvoston virallista yhteistyötä, jotta se saisi ansaitsemansa keskeisen sijan pohjoismaisessa yhteistyössä. Tarvitaan jonkinlainen mekanismi, joka toisi neuvoston

parlamentaarikot nykyistä muodollisemmin mukaan ulko- ja puolustuspolitiikan yhteistyön tiivistämiseen.

Kaikkien Pohjoismaiden tahtotila yhteistyön tiivistämiseksi on vahva. Suomen sitoutuminen pohjoismaiseen yhteistyöhön ja sen edelleen syventämiseen on vahvasti esillä valtioneuvoston uudessa turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa selonteossa.

3.1 Istunnot

Vuonna 2013 Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajamaa oli Norja. Neuvoston presidenttinä toimi *Marit Nybakk* ja varapresidenttinä *Kristian Foss*.

Neuvoston teemaistunto pidettiin Tukholmassa 10.–11. huhtikuuta 2013 ja varsinainen täysistunto Oslossa 29. – 31. lokakuuta 2013. Neuvosto hyväksyi teemaistunnossa suosituksen, jotta yhteistyöllä vahvistettaisiin verkkouhkien ja tietoverkkohyökkäysten torjumista (suositus 2). Neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille, että yhteistyötä vahvistetaan kokemustenvaihdolla, yhteisellä osaamisen kehittämisellä, maiden asianomaisten viranomaisten välisellä koordinoinnilla sekä pitkällä aikavälillä yhteisten rakenteiden lisäämisellä.

Neuvosto haluaa vahvistaa EU-panostustaan varsinkin Euroopan parlamentin pohjoismaisten jäsenten suuntaan sekä pyrkii aktiivisesti saavuttamaan poliittisia tavoitteita myös muun muassa Itämeren alueen, Arktiksen, Barentsin ja pohjoisen ulottuvuuden parlamentaarisisissa elimissä. Erityisenä painopisteenä yhteistyössä on yhteiskuntaturvallisuus. Pohjoismaiden vuonna 2011 solmima solidaarisuussopimus, joka koskee vastavuoroista avunantamista luonnosta ja

teistyöstä käytiin eduskunnan täysistunnossa 6. kesäkuuta 2013. Keskustelu oli aktiivista ja yhteistyö sai kaikkien puolueiden tuen. Yhteistyö nähtiin luonnolliseksi ja kansan tukemaksi. Se helpottaa kustannuspaineita sekä auttaa vastaamaan nykyisiin rajat ylittäviin uhkiin. Monissa puheenvuoroissa kuitenkin korostettiin, ettei yhteistyö saa tarkoittaa kansallisen puolustuskyvyn heikentymistä. Yhteistyö ei poista Pohjoismaiden turvallisuus- ja puolustuspoliittisten perusratkaisujen eroja, mutta toisaalta erot eivät myöskään ole este yhteistyölle. Pohjoismainen puolustusyhteistyö ei tuo turvatakuuta tai korvaa EU-, Nato- tai YK-yhteistyötä, vaan tukee niitä. Potentiaalinen yhteistyö arktisella alueella nousi toistuvasti esiin ja Nordefco-yhteistyötä kiiteltiin laajasti.

Erityisesti keskustelun alkuosaa dominoi voimakkaasti Suomen osallistuminen Islannin ilmatilan valvonnan yhteydessä järjestettävään harjoitukseen. Edustajilla ja ministereillä oli erilaisia näkemyksiä siitä, miten hanke oli edennyt ja mihin tosiasiallisesti oli pyritty.

Ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajan *Timo Soinin* mukaan Suomen osallistuminen Islannin ilmatilan valvonnan yhteydessä toteutettavaan harjoitustoimintaan tukee pohjoismaisen yhteistyön tiivistämistä ja lisää Suomen turvallisuutta. Pohjoismaisen ulko- ja turvallisuuspoliittisen yhteistyön lisäarvo ja poliittinen kysyntä ovat korostuneet ja turvallisuusintressit tulleet enenevässä määrin yhteneväisiksi. EU:n tasolla puolustusyhteistyö ei etene, minkä vuoksi siinä edetään alueellisissa pienryhmissä. Ulkoasiainvaliokunta kehotti hallitusta kartoittamaan Pohjoismaiden intressejä arktisilla alueilla yhteispohjoismaisen strategian luomiseksi. Turvallisuusyhteistyön tulee Soinin mukaan perustua yhteisiin intresseihin ja kansalliseen etuun eikä pelkästään puolustusmenojen säästöihin. Yhteistyön syventäminen kohti sotilaallista integraatiota edellyttäisi Pohjoismaiden välisen luottamuksen huomattavaa vahvistamista ja merkittäviä poliittisia päätöksiä.

Ulkoministeri Erkki Tuomiojan mielestä Pohjoismaiden yhteistyö elää kaikilla aloilla uutta kukoistuskautta. Puolustuspolitiikassa yhteistyötä on ennen kaikkea koulutuksessa, harjoituksissa, valvontatehtävissä,

hankinnoissa ja kriisinhallinnassa. Ministeri korosti laaja-alaista turvallisuuden käsitettä. Ulkoministerien kesken on pohdittu tarvittaisiinko Pohjoismaille EU:n ns. turvallisuuspoliittista strategiaa vastaava asiakirja. Myöhemmin Tuomioja pohti Norjan ja Islannin mahdollisuutta liittyä EU:n "turvatakuu"-artiklan piiriin pohjoismaisen ja EU:n solidaarisuuden käsitteiden yhteentörmäysten välttämiseksi.

Puolustusministeri Carl Haglund korosti Nordefcon hyödyllisyyttä muuta turvallisuusyhteistyötä täydentävänä ratkaisuna sekä Suomen puheenjohtajakauden tavoitteita, joita ovat nykyisen toiminnan tehostaminen, pitkän aikavälin tavoitteiden määrittely sekä pohjoismaisen näkökulman lisääminen ajankohtaisiin keskusteluihin. Nordefcon konkreettisista asioista hän nosti esille YK:n organisaatioon suunnitteilla olevan yhteisen joukkopoolin sekä koordinaation ja yhteisen kriisinhallinnan parantamisen. Moni Pohjoismaiden ulkopuolinenkin maa on tavalla tai toisella toivonut mukaantuloa Nordefcoon. Ministeri Haglund huomautti vielä myöhemmin, ettei ole tarkoituksenmukaista asettaa kansainvälistä yhteistoimintaa vastakkain oman puolustuksen kanssa, koska ne eivät budjetissaakaan ole vaihtoehtoisia.

Ryhmäpuheenvuoroissa todettiin yhteistyön antavan mahdollisuuden parantaa kustannustehokkuutta, vähentää päällekkäisyyksiä ja syventää osaamista ja yhteensopivuutta. Yhteistyön lisäämistä ehdotettiin perus- ja tukitoiminnoissa, rakenteiden kehittämisessä sekä materiaalihankinnoissa. Kriisinhallinnan yhteensopivuutta voisi kehittää yhtenäistämällä suunnittelua ja toimintatapoja. Kansanedustaja *Risto Kalliorinteen* (vas) puheenvuoro poikkesi eniten muista, sillä hän vaati talouskriisin aikana ihmisten asettamista aseiden edelle ja totesi puolustusyhteistyön olevan kannatettavaa vain, jos sillä tavoitellaan kustannussäästöjä tai tuetaan osallistumista kansainväliseen rauhanturvaamiseen. Nato-jäsenyyden edistämisen Kalliorinne torjui painokkaasti. Pääpainon pohjoismaisessa yhteistyössä tulisi olla demokratiassa, ihmisoikeuksissa, tasa-arvossa ja hyvinvointimallin kehittämisessä. Puolustusvaliokunnan puheenjohtaja *Jussi Niinistö* (ps) puolestaan muistutti kunkin

kansakunnan ajattelevan vain omaa etuaan ja väitti, että Ruotsissa Suomi nähdään puskurivaltiona. Kansanedustaja *Seppo Kääriäinen* (kesk) taas painotti hyvän yhteistyöhengen varmistamista myös Itämeren alueelle ja arktiselle alueelle asti. Suomen sotilaallisen puolustuksen alasajo vaikuttaisi Kääriäisen mukaan haitallisesti Pohjolan turvallisuuspoliittiseen vakauteen. Edustaja *Pekka Haavisto* (vihr) halusi Stoltenbergin raportissa tehdyt ehdotukset pohjoismaisista meritoiminta- ja katastrofyksiköistä toteutettavan.

Suomen valtuuskunnan puheenjohtaja Simo Rundgren esitti pohjoismaisen yhteistyön olevan olennaisin osa Suomen kansainvälistä politiikkaa. Rundgren korosti laajan turvallisuusyhteistyön kehittämisen tärkeyttä, koska todennäköisimmät kriisit, joihin on vastattava pohjoismaisella yhteistyöllä koskevat onnettomuuksia ja yleistä yhteiskuntaturvallisuutta. On hyvin tärkeää, että puolustus- ja turvallisuuspolitiikan laajakantoiseen yhteistyöhön otetaan parlamentit mukaan.

Lyhyissä puheenvuoroissa pohdittiin yhteistyön mahdollisuuksia ja haasteita. Rohkeimman avauksen teki kansanedustaja *Ilkka Kanerva* (kok), joka toivoi vakavasti pohdittavan valtiosopimustasoisista turvallisuusjärjestelyä, joka toimisi myös vakavimmissa kriisin olosuhteissa. Ministerit Tuomioja ja Haglund eivät kuitenkaan nähneet ajatusta pohjoismaisesta puolustusliitosta realistisena. Muissa puheenvuoroissa tuotiin esiin tilanteen historiallisuus sikäli, että tällainen keskustelu puolustuspolitiikasta on ylipäättään nykyisin mahdollista. Neuvoston tekemä esitys istunnoissa vuosittain esitettävästä laajasti yhteiskunnan turvallisuudesta kertovasta raportista sai kannatusta. Konkreettisia ehdotuksia teki myös esim. *Jukka Kopra* (kok), joka ehdotti yhteispohjoismaista tilannekuvaa ja tutkavalvontalentokonetta.

Satu Haapanen (vihr) totesi turvallisuuden perustana olevan vahva kansalaisyhteiskunta ja sosiaalinen oikeudenmukaisuus. Ministeri Tuomioja oli samoilla linjoilla: jos jonkinlaista strategiaa valmistellaan, niin olisi luonnollista käydä myös keskusteluja ja kuulemisia kansalaisjärjestöjen kanssa. Keskustelussa sivuttiin myös teollisuusyh-

teistyötä. Ministeri Haglund kertoi teollisuuden järjestöjen allekirjoittaneen yhteistyösopimuksen Tanskassa pohjoismaisessa puolustusministerikokouksessa.

Keskustelussa tuotiin esiin myös, että yhteistyön korostamisen lomassa olisi hyvää tietää, mitä sillä kaiken kaikkiaan tarkoitetaan. *Eero Suutari* (kok) totesi, ettei yhteistoiminnan edelleen kehittämisestä ole tarpeellisia linjauksia. Ministeri Haglundilta kysyttiin, kuinka kauan Suomi voi jatkaa liittymättä Natoon.

Keskustelut muiden Pohjoismaiden parlamenteissa

Norjan suurkäräjillä puolustus- ja turvallisuuspolitiikan pohjoismaista yhteistyötä käsitellyt täysistuntokeskustelu käytiin 30. huhtikuuta 2013. Puolustusministeri *Anne Grete Strøm-Erichsen* antoi selvityksen nykyisestä yhteistyöstä, jota hän kuvasi aktiiviseksi ja sekä laajuudeltaan että syvyydeltään jatkuvasti kehittyväksi. Pohjoismaainen puolustusyhteistyö ei anna turvatakuita, mutta on tärkeä lisä Nato-jäsenyydelle. Taloudellinen tilanne lisää yhteistyön tärkeyttä. Strøm-Erichsen korosti YK:n merkitystä yhteistyön viitekehystenä. Turvatakuut ja Nato-jäsenyys sekä Ruotsin ja Suomen kuulumattomuus puolustusliittoon nousivat useasti esille. Sen ei kuitenkaan koettu olevan yhteistyön este, koska yhteistyön pohjana on maiden välinen luottamus.

Tanskassa puolustusministeri *Nicolai Wammen* antoi kansankäräjille selvityksen, jonka mukaan hallitus haluaa vahvistaa pohjoismaista puolustusyhteistyötä ja korostaa Nordefcoa sen raamina. Ministeri kertoi yhteistyöstä Itä-Afrikassa ja niin kutsutun Smart Defencen saralla. Hän totesi myös, ettei kyseessä ole vaihtoehto Natolle tai EU:ssa tehtävälle yhteistyölle muun muassa pysyvien rakenteiden puutteen takia. Täysistuntokeskustelussa 24. lokakuuta yhteistyöhön suhtauduttiin pääosin hyvin positiivisesti ja yhteistyöltä toivottiin erityisesti konkretiaa. Tanskan valtuuskunnan puheenjohtaja *Bertel Haarder* visioi Pohjolaista sotilaallista mahtia. Hänen mukaansa Pohjoismailla on yhdessä Euroopan suurimmat ilmavoimat. Haarder ehdotti Arktiksen

valvontaa samaan tapaan yhteistyönä kuin Islannin ilmavalvonta. Hänen mielestään Pohjoismaiden on päästävä eroon pikkuvaltioajattelusta, jotta alueelle saadaan se painoarvo, joka sille yhdessä kuuluu.

Ruotsin valtiopäivillä käytiin 5. kesäkuuta ensin varsin pitkä keskustelu yleisesti pohjoismaisesta yhteistyöstä, mitä seurasi keskustelu ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta. Yhteistyöhön suhtauduttiin hyvin positiivisesti ja sen nähtiin tuovan yhteisille intresseille suurempaa painoarvoa kansainvälisesti, lisäävän turvallisuutta ja vahvistavan yhteiskuntiamme. Keskustapuolueen *Joban Linander* näki puolustuspoliittisessa yhteistyössä paljon kehittämisen varaa ja vaati sille selvää parlamentaarista ankkurointia avoimuuden ja demokratian varmistamiseksi. Linander totesi, etteivät todennäköisimmät Pohjoismaita kohtaavat turvallisuusuhat ole sotilaallisia. Hänkin ko-

rostit siis laaja-alaisen turvallisuuden näkemystä ja katastrofivalmiuteen panostamista.

Arktinen alue tuli puheenvuoroissa toistuvasti esiin. Kansanedustaja *Mikael Jansson* (sd) huomautti, että samaan aikaan kun Euroopassa ja Yhdysvalloissa varustelua vähennetään, Kiinassa ja Venäjällä sitä lisätään. Emme tiedä millainen valtatasapaino on tulevaisuudessa. Jansson piti Ruotsille järkevimpänä puolustuslinjana paikallista yhteistyötä ja kumppanuutta Naton kanssa. Hän ehdotti lainmuutosta siten, että Pohjoismaat voisivat pitää sotaharjoituksia yhdessä. Janssonin mukaan yhteinen puolustus suunnittelu on mahdollista erilaisista puolustusratkaisuista huolimatta, mutta sen on oltava konkreettista ja sitä on tehtävä yhteistyössä Naton kanssa. Usea edustaja painotti silti Ruotsin liittoutumattomuutta ehdottoman tärkeänä lähtökohtana.

4

Muut asiat ja teemat

Uusi innovaatiotalous, pohjoismaisen kilpailukyvyyn parantaminen vihreää, energia- tehokasta kasvua vaalivien teknologioiden ja alueen elinkeinoelämää tukevien ympäristöystävällisten infrastruktuuriratkaisujen avulla olivat elinkeinovaliokunnan ja ympäristö- ja luonnonvaravaliokunnan toiminnan keskiössä myös vuonna 2013. Suuria Pohjoismaita yhdistäviä aiheita olivat muun muassa Itämeren tila ja energiateollisuus, jossa painotus on erityisesti uusiutuvan energian tuotannolla ja äly sähköverkkojen kehittämisellä ja ylipäänsä ilmastonmuutoksen vaikutukset pohjoiseen luontoon ja yhteiskuntiin, arktinen kaivostoiminta ja sen kestävä kehityksen kriteerit, ruokatuotanto ja -turvallisuus, biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen, pohjoismaisen matkailubrändin vahvistaminen sekä kestävyyskriteerien luominen matkailukohteille.

4.1 Rikkidirektiivi

Suomen kannalta erityisesti meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden rikkipitoisuutta koskevien vaatimusten kiristyminen Itämerellä 1. tammikuuta 2015 rikkipitoisuusrajaa laskemalla nykyisestä 1 prosentista 0,1 prosenttiin puhutti edustajia rikkidirektiiviryhmässä, jossa edustaja Eero Suutari (kok) patisti Pohjoismaita yhteistoimiin. Hän esitti myös sellaisen aloitteen laatimista, jolla helpotettaisiin rikkidirektiivin vaikutuksia merenkulkuun. Alueen kilpailukyvyllä suurin haaste on se, että rikkipäästö määräykset ovat suurimmassa osassa maailmaa lievemmät kuin Itämerellä, Kattegatissa ja Pohjanmerellä. Rikkipäästö määräysten täytäntöönpanorasite ei myöskään jakaudu tasaisesti alueen sisällä. Tämän seurauksena jotkut Suomen ja Ruotsin alueet ja yritykset joutunevat vaikeuksiin ilman tukitoimia. On

myös todennäköistä, että tavaraliikennettä siirtyy mereltä maanteille, mikä on ympäristön kannalta epäsuotuisaa.

4.2 Energiayhteistyö

Energiatehokkaat äly sähköverkot, Saksan energiatäyskäännöksen mahdolliset vaikutukset Pohjoismaihin sekä äly sähköverkon käyttöönotto ja tuulivoimaloiden kaavoituskysymykset ovat olleet keskeisiä aiheita elinkeino- ja ympäristövaliokuntien energiaraporttien työssä. Edustaja Arto Pirttilahden (kesk) ja edustaja Silvia Modigin (vas) energiaraportti käsiteltäneen vuoden 2014 luonnonvaroja käsittelevän teemais- tannon yhteydessä.

4.3 Ympäristöyhteistyö

Ympäristö- ja luonnonvaravaliokunnan varapuheenjohtaja kansanedustaja *Christina Gestrinin* (r) jäsen ehdotus kestävästä julkisista hankinnoista nousi esille pääministerien kokouksessa Osllossa. Gestrinin ehdotus hyväksyttiin huhtikuussa 2013 neuvoston suositukseksi (5/2013). Siinä esitetään, että ministerineuvosto laatii saatavilla olevien analyysien ja selvitysten perusteella yhteispohjoismaiset ohjeet ja kriteerit ympäristöä säästäville julkisille hankinnoille ympäristötekniikan alalla. Ruotsin hallitus on suosituksen pohjalta päättänyt aloittaa kartoituksen julkisten hankintojen yhteisten kestävyyskriteereiden kehittämisestä Pohjoismaissa. Tämä on merkittävä osoitus siitä, kuinka kestävä kehitys voidaan huomioida pohjoismaisissa julkisissa hankinnoissa.

Ympäristö- ja luonnonvaravaliokunta on käsitellyt yhdessä elinkeinovaliokun-

nan ja kansalais- ja kuluttajavaliokunnan kanssa tölkkien ja palautuspullojen panttien vastavuoroista palauttamista Pohjoismaiden välillä ja rajakaupassa Saksan ja Viron kanssa. Asia on ollut pitkään vireillä, ja vuoden 2013 syksyllä valiokunnat päättivät, että päävastuu asiassa on ympäristövaliokunnalla. Ministerineuvosto teetti yhteispohjoismaisesta panttijärjestelmästä kustannus-hyöty-analyysin, jossa pyrittiin selvittämään järjestelmän kokonaistaloudelliset hyödyt. Analyysin tulos on, että taloudelliset hyödyt riippuvat paljolti siitä, saadaanko panttimaksun piiriin myös Saksa ja Viro. Näistä maista Pohjoismaihin tulevien juomapakkausten määrä ylittää Pohjoismaiden välisen tuonnin noin kymmenkertaisesti. Kustannusanalyysissä ei otettu huomioon nykyisin alumiinipurkkien joutumisesta luontoon aiheutuvia kustannuksia. Analyysissä käytetty hiilidioksiditonni hinta on myös pitkää aikaväliä ajatellen erittäin matala ja vaikuttaa näin ollen oleellisesti kustannuslaskelmaan. Ympäristövaliokunta ei muun muassa näistä syistä ole tyytyväinen ministerineuvoston vastaukseen, jossa se ei kannata yhteispohjoismaisen panttijärjestelmän käyttöönottoa.

4.4 Koulusektori

Koulusektorilta neuvosto käsitteli kolmea eri jäsenaloitetta. Niissä haluttiin vahvistaa pohjoismaista koulutusyhteistyötä (15/2013), ottaa huomioon lasten oikeudet kouluissa (16/2013) ja varmistaa onnistunut koulunkäynti kielteisen sosiaalisen perinnön katkaisijana (20/2013). Nämä kolme laajaa ja koulusektorille merkittävää aloitetta johtivat yhteensä 17:ään eri loppuponteen.

Todettakoon, että lasten oikeuksia käsittelevässä aloitteessa haluttiin, että Pohjoismaiden hallitukset järjestävät ja toteuttavat yhteisen koulupäivän – esimerkiksi lapsen oikeuksien päivänä 20. marraskuuta 2014. Kaikki Pohjoismaiden koulut voisivat silloin viettää YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen 25-vuotispäivää, ja oppilaille kerrottaisiin ihmisoikeuksista, demokratiasta ja kansalaisuudesta lapsen näkökulmasta. Päivää vietettäisiin vastedes kerran vuodessa, jotta lasten oikeuksiin kiinnitetäisiin huomiota myös tulevaisuudessa.

Lisäksi neuvosto päätti, että Pohjoismaiden parlamenteissa järjestetään ja toteutetaan – yhteistyössä Pohjoismaiden neuvoston kanssa – samana päivänä, esimerkiksi juuri 20. marraskuuta 2014 lapsi- ja nuorisoparlamentti, jossa lapset keskustelisivat tärkeistä aiheista lasten, demokratian ja oikeuksien näkökulmasta.

4.5 Innovaatiot ja tutkimukset

Elinkeinovaliokunnan ja kulttuuri- ja koulutusvaliokunnan yhteisessä innovaatio- ja tutkimustyöryhmässä edustajat *Eeva-Johanna Eloranta (sd)* ja *Tuula Peltonen (sd)* ovat pyrkinet aktiivisesti edistämään innovaatioyhteistyön tiivistämistä, tutkijayhteisöjen verkostoitumista uusien mekanismien avulla sekä entistä tehokkaampaa yhteispohjoismaista rahoitusmekanismien hyödyntämistä ja vaikuttamista EU:n suuntaan – erityisesti EU:n uutta Horisontti 2020 -puiteohjelmaa ajatellen.

4.6 Sosiaalipolitiikka

Hyvinvointivaliokunta teki neuvostolle laajan ehdotuksen sosiaalisista innovaatioista, jonka perusajatuksena on, että varhainen puuttuminen ja kuntoutus lasten ja nuorten elinikäisen syrjäytymisen ehkäisemiseksi on yksilön ja yhteiskunnan kannalta kannattavaa. Sosiaalisilla innovaatioilla tarkoitetaan kaikkia niitä ihmisiin kohdistuvia toimia, joilla pystytään torjumaan, ehkäisemään ja vähentämään nykyistä ja tulevaa syrjäytymistä ja joilla estetään ihmisiä jäämässä pysyvästi huonoon elämäntilanteeseen (suositus 9).

Neuvosto suosittaa myös, että ministerineuvosto loisi yhteisen tietopankin sosiaalisiin investointeihin perustuvista hyvistä esimerkeistä julkiselta, yksityiseltä ja vapaaehtoiselta sektorilta ja että se sisällyttäisi laajoihin hyvinvointia edistäviin ohjelmiin ajatusmallin sosiaalisista investoinneista sen lisäksi, että järjestettäisiin huippukokous sosiaalisista investoinneista asianomaisten ministeriöiden, tutkijoiden ja asiantuntijoiden kanssa.

Neuvosto suositti ministerineuvostoa analysoimaan syövän ehkäisyyn liittyviä

ongelmia, joita esiintyy seulptapolitiikassa ja tupakasta ja alkoholista tehtyihin aloitteisiin nimenomaan ehkäisykannalta. Lisäksi neuvosto suositti Pohjoismaiden hallitusta tukemaan Pohjoismaiden syöpäunionin käynnistämiä aloitteita, joilla voitaisiin ratkaista yhteisiä ongelmia, parantamaan hoitojen laatua ja tehokkuutta ja optimoimaan syöpätietokantojen käyttöä (suositus 10).

4.7 Pohjoismaalaisen karkottaminen toisesta Pohjoismaasta

Kansalais- ja kuluttajavaliokunta on jo muutamana vuoden käsitellyt Tanskan poikkeavaa pohjoismaisen sosiaalipalvelusopimuksen soveltamista. Tanska on karkottanut muiden Pohjoismaiden kansalaisia pohjoismaisen sosiaalipalvelusopimuksen ja EU-direktiivin hengen vastaisesti. Kansalais- ja kuluttajavaliokunta päätti poistaa suosituksen asialistalta ja seurata asiaa muulla tavalla. Valiokunnan puheenjohtajat tekivät Tanskan hallitukselle kirjallisen kysymyksen, johon se vastasi ettei aio muuttaa käytäntöään. Neuvosto halusi Tanskalta uuden ilmoituksen kehottaen Tanskaa tulkitsemaan pohjoismaista sopimusta samalla tavalla kuin muut Pohjoismaat.

Yllä mainitun karkotusasian seurauksena kansalais- ja kuluttajavaliokunnassa nousi esiin pohjoismaisen sosiaalipalvelusopimuksen tulkinta. Valiokunta päätti esittää ministerineuvostolle analyysin tekemistä siitä, miten Euroopan lisääntynyt yhdentymisen ja liikkuvuus työmarkkinoilla ovat vaikuttaneet pohjoismaiseen yhteistyöhön ja pohjoismaisen mallin edellytyksiin sekä miten EU:n uudet säännöt vaikuttavat pohjoismaisten sopimusten tulkintaan ja soveltamiseen.

4.8 Pohjoismaainen saamelais-sopimus

Norjan, Ruotsin ja Suomen hallitukset ovat vuodesta 2011 neuvotelleet pohjoismaisesta saamelais-sopimuksesta. Maiden saamelaiskäräjät kuuluvat neuvotteluvaltuuskuntiin. Hallitukset antoivat kovin lyhytsanaisen il-

moituksen neuvoston suosituksesta 10/2012 sopimusneuvottelujen loppuunsaattamisesta. Koska meneillään on suuria luonnonvarojen käyttöön liittyviä hankkeita alkuperäiskansojen alueilla, on neuvoston mielestä erittäin tärkeää tarkastella niitä myös inhimillisestä näkökulmasta kunnioittaen alkuperäiskansojen oikeuksia ja kokemuksia. Neuvosto haluaa aiheesta uuden ilmoituksen ensi vuonna.

4.9 Alkuperäiskansojen oikeudet

Kansalais- ja kuluttajavaliokunta ei ollut tyytyväinen Suomen, Ruotsin, Norjan ja Tanskan hallitusten ilmoitukseen suosituksesta 12/2012, jossa viitataan yksinomaan Arktisen neuvoston kestävästä kehityksen työryhmään. Se kehottaa alueella toimivia yrityksiä kunnioittamaan ihmisoikeuksia ja kantamaan sosiaalisen vastuunsa. Valiokunnan mielestä tämä ei riitä, vaan hallitusten täytyy ilmoittaa, miten ne aikovat taata alkuperäiskansojen oikeuksien loukkaamattomuuden alueen luonnonvarojen hyödynnettäessä. Valiokunta haluaa tietää, mitkä viranomaiset hoitaisivat alkuperäiskansojen oikeuksien loukkaamiseen liittyviä asioita ja millaisia rangaistusmahdollisuuksia loukkaustapauksissa olisi olemassa. Lisäksi halutaan tietää, miten työ pohjoisten alueiden liiketoiminnalle ja elinkeinoelämälle suunnitteilla olevien standardien ja eettisten suuntaviivojen aikaansaamiseksi etenee. Neuvosto odottaa hallituksilta uutta ilmoitusta ensi vuonna.

4.10 Tekijänoikeudet

Tekijänoikeusalan yhteistyötä käsittelevässä aloitteessa käsiteltiin sopimuslisenessin periaatteita Pohjoismaissa. Tavoitteena oli tekijänoikeuksien hyödyntämiseen liittyvät korvausten kerääminen ja maksaminen sopimuslisenessin mukaisesti. Neuvosto katsoi, että jos Pohjoismaihin saataisiin aikaiseksi toimiva yhteispohjoismaainen sopimuslisenssijärjestelmä, musiikkia, elokuvia ja muuta esimerkiksi digitaalista materiaalia voitaisiin käyttää maiden rajojen yli. Is-

tunnossa hyväksyttiin valiokunnan tekemä ehdotus (suositus 18). Kulttuuriministerit antavat suosituksen johdosta vuoden 2014 istunnossa suullisen selonteon uusista konkreettisista toimenpiteistä.

4.11 Viittomakielen asema

Kansanedustaja *Tuula Peltonen* ajoi kulttuuri- ja koulutusvaliokunnassa edelleen aktiivisesti viittomakielisten oikeuksia. Hän oli jo aiemmin kyselytunneilla kiinnittänyt huomiota siihen, että Tanskassa ainoana

Pohjoismaana ei ole virallisesti tunnustettua viittomakieltä ja että viittomakielisillä ei ole samoja oikeuksia ja mahdollisuuksia kuin valtaväestöllä. Hän esitti valiokunnalle ajatuksen, että se tekisi valiokuntaehdotuksen tämän epäkohdan poistamiseksi. Valiokunta esittikin, että ministerineuvosto varaisi 200 000 Tanskan kruunua kolmena vuonna viittomakielen verkoston vuosittaista fyysistä kokousta varten toiminnan käynnistämiseksi. Yleiskokous suositti näin meneteltävän (suositus 19). Määräraha tulee vuoden 2015 talousarvioon.

5

Suomen valtuuskunnan kansainvälinen toiminta

Neuvostolla ja Suomen valtuuskunnalla on aktiivista kansainvälistä toimintaa. Toimintavuonna valtuuskunnan jäsenet osallistuvat neuvoston ja yhteistyössä muiden kansa järjestettyihin kansainvälisiin kokouksiin, opinto-ohjelmiin ja seminaareihin. Päävastuu neuvoston kansainvälisestä toiminnasta on puheenjohtajistolla, johon kuuluvat suomalaisedustajat Simo Rundgren (kesk), Kimmo Sasi (kok) ja Juho Eerola (ps). Heillä on monia raportoi- ja vararaportoijavastuita.

Toimintavuonna yhteistyö Venäjän ja Baltian maiden kanssa oli aktiivista. Neuvosto hyväksyi suosituksen, että ministerineuvosto toteuttaa Viron, Latvian ja Liettuan kanssa tehtävälle yhteistyölle annetut suuntaviivat vuodesta 2014 lähtien (B 287/presidiet). Parlamentaarista yhteistyötä tehdään Baltian parlamentaarisen yleiskokouksen kanssa. Baltian maat liittyivät Euroopan unioniin vuonna 2004 ja maat ovat yhä suuremmassa määrin tasavertaisia kumppaneita. Pohjoismaiden neuvosto tukee ehdotusta hankkeiden ja ohjelmien yhteisrahoituksesta.

Samoin hyväksyttiin suuntaviivat yhteistyölle Luoteis-Venäjän kanssa vuodesta 2014 lähtien (B 288/presidiet).

Pohjoismaiden neuvosto antaa tukensa sille, että niissä panostetaan demokratian ja kansalaisyhteiskunnan kehittämiseen sekä yhteistyöhön kansalaisjärjestöjen kanssa. Neuvosto on huolestuneena seurannut uuden kansalaisjärjestöjä koskevan lain tekemistä, jossa kansalaisyhteiskunnan edustajia kutsutaan "ulkomaisiksi agenteiksi".

Pohjoismaiden neuvoston vuonna 2012 hyväksytyn kansainvälisen strategian toimeenpano jatkui aktiivisena. Siinä todetaan, että Pohjoismaat ovat osa Eurooppaa ja kaikki Pohjoismaat ovat EU:n tai Etan jäseniä. Pohjoismainen yhteistyö ei ole kilpailevaa yhteistyötä, vaan täydentävää aluepoliittista yhteistyötä. Pohjoismaat

voivat vaikuttaa EU:ssa enemmän, mikäli EU-ehdotuksiin liittyvää konkreettista yhteistyötä vahvistetaan.

Huhtikuussa 2013 hyväksytyssä neuvoston istunnon julkilausumassa ulko- ja puolustuspolitiikasta sekä yhteiskunnan turvallisuudesta todetaan, että Pohjoismaiden neuvosto haluaa osallistua aktiivisesti alueellisen yhteistyön rakenteisiin pohjoisessa ja vahvistaa Euroopan parlamentin ja EU:n toimielinten kanssa tehtävää yhteistyötä. Tämä työ jatkuu ja puheenjohtajisto käsittelee tammikuun 2014 kokouksessaan selvitystä, joka sisältää toimenpide-ehdotuksia, miten EU-yhteyksiä tiivistettäisiin erityisesti Euroopan parlamenttiin. Aiheesta laaditaan kevään aikana toimenpideohjelma.

5.1 Yhteistyö Venäjän kanssa

Vuoden 2013 istunnossa hyväksytyissä yhteistyön suuntaviivoissa todetaan, että neuvosto jatkaa jo aloitettua yhteistyötä Venäjän parlamentaarikkojen kanssa. Yhtenä keskeisenä tavoitteena on Venäjän demokraatiakehityksen tukeminen. Konkreettisenä tavoitteena on myös Itämeren ympäristön tilan ja maiden välisten kulttuuriyhteyksien parantaminen. Yhteistyötä tehdään opinto-ohjelmien, pyöreän pöydän keskustelujen ja nuorisopoliittikkojen foorumin kautta.

Osana kansainvälistä suhdetoimintaansa neuvosto tekee säännöllistä ja tiivistä yhteistyötä Venäjän federaation liittoneuvoston, Venäjän federaation duuman sekä Venäjän alueparlamenttien kanssa; erityisesti Luoteis-Venäjän parlamentaarisen yleiskokouksen (PANWR) kautta. Konkreettisiin yhteistyömekanismeihin kuuluvat vuosittain järjestettävät pyöreän pöydän keskustelut,

ajankohtaisia poliittisia, taloudellisia ja kulttuuriyhdistötoimintaa heijastavat opintovierailut, Pohjoismaiden neuvoston ja Venäjän nuorten poliitikkojen foorumit sekä Venäjän valtuuskunnan säännöllinen osallistuminen neuvoston istuntoihin tarkkailijajäsenenä.

Huhtikuussa järjestettiin viides vuotuinen Venäjän ja Pohjoismaiden nuorille poliitikoille suunnattu foorumi Petroskoissa Karjalan tasavallassa. Suomesta siihen osallistui valtuuskunnan varapuheenjohtaja, kansanedustaja Juho Eerola (ps). Foorumissa kiinnitettiin erityistä huomiota nuorisotyöttömyyteen ja työmarkkinoihin. Juho Eerola ilmaisi myös huolensa häviämässä olevien suomalais-ugrilaisten kielten tilanteesta Venäjällä. Aikaisemmat foorumit pidettiin Tukholmassa vuonna 2012, Arkangelissa 2011, Kirkkoniemessä 2010 ja Murmanskissa 2009. Vuoden 2014 foorumi järjestetään Oulussa 23. – 25. huhtikuuta 2014.

Pohjoismaisilla ja venäläisillä parlamentaarikoilla on ollut tapana tehdä vastavuoroisia opintomatkoja. Toukokuun puolesvälissä Syktyvkarissa Komin tasavallassa pidetyssä Pohjoismaiden neuvoston ja Venäjän pyöreän pöydän keskusteluissa edustaja Satu Haapanen (vihr) peräänkuulutti muun muassa alkuperäisväestön ja vähemmistökielten aseman ja oikeuksien turvaamista. Arktisten alueiden luonnonvarojen hyödyntäminen käynnistänee suuria taloudellisyhteiskunnallisia muutoksia, joissa tulee ottaa huomioon niin arktisten alueiden haavoittuva ympäristö kuin alueella asuva alkuperäisväestökin, hän korosti. Näiden aiheiden lisäksi pyöreän pöydän keskusteluissa käsiteltiin ruokaturvakysymyksiä sekä neuvoston ja Venäjän kulttuuriyhdistyksen ja -vaihdon tiivistämistä.

Toukokuun loppupuolella Suomen valtuuskunnan puheenjohtajan, edustaja Simo Rundgrenin (kesk.) johtama valtuuskunta vieraili Venäjän Novgorodissa. Valtuuskunta keskusteli Novgorodin alueen kuvernöörin, *Sergei Mitinin* kanssa neuvoston ja Venäjän poliittisten ja kulttuurisuhteiden tiivistämisestä. Myös neuvoston Vapaa Pohjola-puolueryhmän puheenjohtaja Juho Eerola osallistui matkaan.

Lokakuussa puheenjohtajisto tapasi duuman, liittoneuvoston ja Luoteis-Venäjän parlamentaarisen yleiskokouksen (PANWR)

edustajia perinteisessä yhteiskokouksessa Osllossa neuvoston istunnon yhteydessä. Siellä käytiin vilkasta keskustelua hyvässä hengessä ja tarkasteltiin tulevan vuoden yhteisiä toimintoja. Vuoden 2013 toimintaan oltiin tyytyväisiä molemmin puolin.

5.2 Demokratian tukeminen Valko-Venäjällä

Pohjoismaiden neuvosto on vuosien ajan kiinnittänyt erityistä huomiota Valko-Venäjän demokratiakehitykseen. Edustaja Kimmo Sasi osallistui Valko-Venäjää koskevaan neuvoston perinteiseen seminaariin, joka järjestettiin Vilnassa 16. syyskuuta 2013. Valko-Venäjän oppositio ja kansalaisyhteiskunnan edustajat olivat kattavasti esillä. Pohjoismaiden neuvoston ja Baltian yleiskokouksen järjestämien vuosittaisten seminaarien tarkoituksena on tukea demokratiakehitystä, edistää alueen sananvapautta, suvaitsevaisuutta ja tasa-arvoa.

Pohjoismaat tukevat Valko-Venäjän maanpaossa toimivaa European Humanities University -yliopistoa. Puheenjohtajiston kokouksen yhteydessä joulukuussa 2013 neuvoston edustajat vierailivat yliopistossa ja keskustelivat sekä henkilökunnan että opiskelijoiden kanssa. Vuonna 2014 voimaan tulevat uudet suuntaviivat (B 286/presidiet) yhteistyöstä Valko-Venäjän kanssa korostavat pohjoismaisen yhteistyön jatkumisen tärkeyttä Valko-Venäjän demokraattisen yhteiskuntakehityksen puolesta.

5.3 Barents ja pohjoinen ulottuvuus

Barentsin euroarktisen neuvoston puheenjohtajamaa Norja järjesti parlamentaarisen konferenssin Pohjois-Norjassa 22.–24. huhtikuuta 2013. Konferenssi järjestetään joka toinen vuosi. Suomesta siihen osallistivat valtuuskunnan jäsenet Simo Rundgren (kesk), Eero Suutari (kok) ja Maria Tolppanen (ps). Keskeinen kysymys konferenssissa oli, miten olemassa olevaa yhteistyötä Barentsin alueella voidaan edelleen kehit-

tää. Käsiteltävänä oli neljä teemaa: 1) poliittisen yhteistyön vahvistaminen Barentsin alueella, 2) kestävä taloudellinen kehitys, liikenne ja infrastruktuuri, 3) tutkimus- ja koulutusyhteistyö sekä 4) uusia ajatuksia miten kehittää mahdollisuuksia alueen nuorille. Kansanedustaja Simo Rundgren toi esille kaivostoiminnan hyödyt ja sen reunaehdot. Tulevat satojen miljardien investoinnit vaativat yhteisiä normeja ja tiiviimpää yhteistyötä pohjoisilla alueilla sekä erityisesti paikallisen väestön huomiioon ottamista. Konferenssissa hyväksyttiin julkilausuma.

Kansanedustajat Satu Haapanen (vihr) ja Kimmo Sasi (kok) osallistuivat joulukuussa pohjoisen ulottuvuuden kolmanteen parlamentaarikkofoorumiin, joka pidettiin Venäjän duuman isännöimänä marraskuussa Arkangelissa. Parlamentaarikot, joita oli Venäjän lisäksi kaikista Pohjoismaista paitsi Tanskasta, saivat päivitykset pohjoisen ulottuvuuden ympäristö-, liikenne- ja logistiikka-, koulutus-, sosiaali- ja terveyskumppanuuksista ja Pohjoisen ulottuvuuden instituutin toiminnasta. Edustaja Haapanen toivoi, että myös alkuperäiskansojen edustajia olisi voitu kutsua konferenssiin. Edustaja Sasi korosti liikenteen kasvun merkitystä. Konferenssissa hyväksyttiin julkilausuma. Neljäs parlamentaarikkokonferenssi pidetään Islannissa vuonna 2015. Edustajat vierailivat myös ministerineuvoston Pietarin ja Arkangelin tiedotustoimistoissa, joissa esiteltiin pohjoismaisten ohjelmien yhteistyötä pohjoisen ulottuvuuden kulttuurikumppanuudessa ja kansalaisjärjestöille suunnattuja vaihto-ohjelmia.

5.4 Muu kansainvälinen yhteistyö

Valtuuskunnan jäsen ja puheenjohtajiston Baltian maiden raportoija Kimmo Sasi osallistui puheenjohtajiston valtuuskunnan matkalle Varsovaan Puolaan 12. syyskuuta 2013. Hän tapasi Puolan senaatin eri valiokuntien puheenjohtajia ja Puolan varaulkoministerin. Puolassa ollaan hyvin kiinnostuneita yhteistyöstä Pohjoismaiden neuvoston kanssa. Yhteistyötä voitaisiin rakentaa Visegrad-ryhmän (Puola, Unkari, Tšekki ja Slovakia) ja Pohjoismaiden neuvoston välillä.

Pohjoismaisen keskiryhmän ja suomalaisedustajien aloitteesta neuvosto päätti uskontojen välisten ristiriitojen liennyttämiseksi ja muukalaisvihan torjumiseksi suosittaa Pohjoismaiden hallituksille, että ne perustaisivat YK:n Sivilisaatioiden Allianssin (UN Alliance of Civilizations, UNAOC) puitteissa pohjoismaisen yhteistyön foorumin ja että ne levittäisivät tietoa onnistuneista hankkeista kulttuurienvälisessä vuoropuhelussa. Yhteisymmärrystä halutaan lisätä koulutussektorilla ja nuorten keskuudessa, kouluttaa ja käyttää hyväksi tiedotusvälineitä esim. maahanmuuton myönteisistä puolista (A1534/esitys 7) tiedottamiseen. Neuvosto päätti myös liittyä Allianssin ns. ystäväryhmään, johon Suomi on kuulunut vuodesta 2006 (sisäinen päätös 2).

Kansalais- ja kuluttajavaliokunnan puheenjohtaja ed. Satu Haapanen (vihr) selosti asiaa Sivilisaatioiden Allianssin korkealle edustajalle Nassir Abdulaziz Al-Nasserille tämän vieraillessa eduskunnassa syyskuussa.

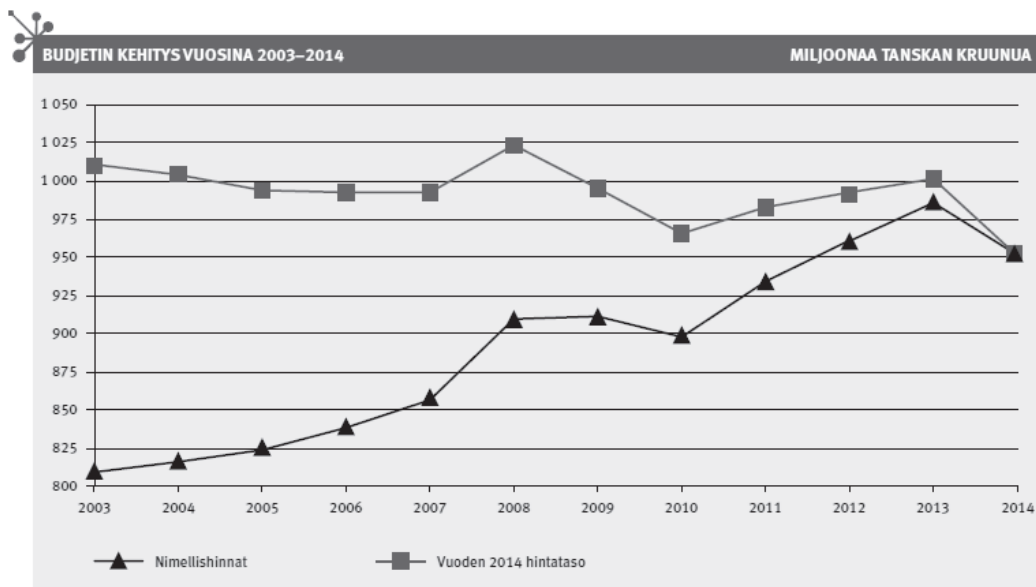
6 Budjetti

Pohjoismaiden ministerineuvoston eli pohjoismaisen yhteistyön vuoden 2013 kokonaismenokehitys oli yhteensä 986 726 000 Tanskan kruunua (noin 130 milj. euroa), joten reaalin budjettikehitys oli sama kuin vuonna 2012. Suomen maksuosuus oli 169 568 000 kruunua (noin 24 milj. euroa), joka tekee vajaat 5 euroa kansalaista kohti.

Pohjoismaisen yhteistyön budjetti rahoitetaan ensisijaisesti maiden suorilla maksuilla. Ne määräytyvät erityisen jakoperusteen mukaan. Se perustuu kunkin maan osuuteen Pohjoismaiden yhteenlasketusta bruttokansantulosta tuotantokustannushinnoin kahden viimeisimmän tiedossa olevan vuoden ajalta. Vuoden 2013 budjetissa on huomioitu vuosien 2009 ja 2010 hinnat.

Maiden maksuosuudet prosentteina vuosina 2010 – 2013

	2010	2011	2012	2013
Tanska	21,6	21,4	22,2	22,3
Suomi	17,4	17,5	17,8	17,4
Islanti	1,2	1,1	0,8	0,7
Norja	28,1	29,0	29,2	29,3
Ruotsi	31,7	31,0	30,1	30,3
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0

SUOMEN VALTUUSKUNTA 1.1. - 31.12.2013

Valitut jäsenet

Beijar, Christian, ÅSD (6.11. alkaen)
 Eerola, Juho, ps
 Eloranta, Eeva-Johanna, sd
 Eriksson, Anders, ÅF
 Feldt-Ranta, Maarit, sd, varapuheenjohtaja
 Gestrin, Cristina, r
 Haapanen, Satu, vihr
 Heikkilä, Lauri, ps
 Hemmilä, Pertti, kok (15.2. alkaen)
 Kymäläinen, Suna, sd
 Louhelainen, Anne, ps
 Maijala, Eeva-Maria, kesk
 Modig, Silvia, vas
 Peltonen, Tuula, sd
 Pirttilahti, Arto, kesk
 Rundgren, Simo, kesk, puheenjohtaja
 Sankelo, Janne, kok (14.2. asti)
 Sasi, Kimmo, kok
 Suutari, Eero, kok
 Tolppanen, Maria, ps
 Valve, Wille, MÅ (5.11. asti)
 Wallinheimo, Sinuhe, kok

Varajäsenet

Filatov, Tarja, sd (15.2. alkaen)
 Hemmilä, Pertti, kok (14.2. asti)
 Jalonen, Ari, ps
 Jansson, Harry, ÅC (5.11. asti)
 Kalmari, Anne, kesk
 Karimäki, Johanna, vihr
 Kopra, Jukka, kok
 Kärnä, Jukka, sd
 Mäntymaa, Markku, kok
 Ojala-Niemelä, Johanna, sd
 Pettersson, Jörgen, ÅC (6.11. alkaen)
 Ruohonen-Lerner, Pirkko, ps
 Saarikko, Annika, kesk
 Saarinen, Matti, sd
 Sankelo, Janne, kok (15.2. alkaen)
 Savola, Mikko, kesk

Sjögren, Katrin, Lib
 Thors, Astrid, r (4.9. asti)
 Tiainen, Eila, vas
 Turunen, Kaj, ps
 Urpalainen, Anu, kok (15.2. alkaen)
 Vapaavuori, Jan, kok (14.2. asti)
 Viitamies, Pauliina, sd (14.2. asti)
 Wideroos, Ulla-Maj, r (6.9. alkaen)
 Östman, Peter, kd

Työvaliokunta

Rundgren, Simo, kesk, puheenjohtaja
 Beijar, Christian, ÅSD (6.11. alkaen)
 Feldt-Ranta, Maarit, sd, varapuheenjohtaja
 Gestrin, Christina, r
 Haapanen, Satu, vihr
 Heikkilä, Lauri, ps
 Modig, Silvia, vas
 Suutari, Eero, kok
 Valve, Wille, MÅ (5.11. asti)

Puheenjohtajisto

Eerola, Juho, ps
 Feldt-Ranta, Maarit, sd (27.6. asti)
 Rundgren, Simo, kesk
 Sasi, Kimmo, kok

Kulttuuri- ja koulutusvaliokunta

Peltonen, Tuula, sd
 Wallinheimo, Sinuhe, kok

Hyvinvointivaliokunta

Beijar, Christian, ÅSD (2.12. alkaen)
 Feldt-Ranta, Maarit, sd (27.6. alkaen)
 Louhelainen, Anne, ps

Kansalais- ja kuluttajavaliokunta

Haapanen, Satu, vihr, puheenjohtaja
 Kymäläinen, Suna, sd

Ympäristö- ja luonnonvaravaliokunta

Eriksson, Anders, ÅF
Gestrin, Christina, r, varapuheenjohtaja
Heikkilä, Lauri, ps
Hemmilä, Pertti, kok (10.4. alkaen)
Maijala, Eeva-Maria, kesk
Modig, Silvia, vas
Sankelo, Janne, kok (14.2. asti)

Elinkeinovaliokunta

Eloranta, Eeva-Johanna, sd
Pirttilahti, Arto, kesk
Suutari, Eero, kok
Tolppanen, Maria, ps
Valve, Wille, MÅ (5.11. asti)

Tarkastuskomitea

Heikkilä, Lauri, ps, varapuheenjohtaja (varajäsen Tolppanen, Maria, ps)
Suutari, Eero, kok (varajäsen Sankelo, Janne, kok)

Vaalikomitea

Eerola, Juho, ps (23.1. asti)
Feldt-Ranta, Maarit, sd
Rundgren, Simo, kesk

Pohjoismaisen kulttuurirahaston ballitus

Peltonen, Tuula, sd (varajäsen Tolppanen, Maria, ps)

Pohjoismaiden Investointipankin tarkastuskomitea

Peltonen, Tuula, sd

Pohjoismainen vammaispoliittinen neuvosto

Wideroos, Ulla-Maj, r (varajäsen Haapanen, Satu, vihr)

Esitykset, suositukset ja sisäiset päätökset 2013

Puheenjohtajiston hyväksymät esitykset

Esitys 1/2013 ***Pohjoismaiden neuvoston lastenkirjallisuuspalkinto vuodesta 2013 lähtien (A 1580/kultur)***

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että Pohjoismaiden neuvoston uusi lasten- ja nuortenkirjallisuuspalkinto jaetaan ensimmäisen kerran Oslossa vuonna 2013 järjestettävän istunnon yhteydessä.

Teemaistunnossa hyväksytyt suositukset 11. huhtikuuta 2013

Suositus 2/2013 ***Verkkouhkien ja tietoverkkohyökkäysten torjumiseksi tehtävän pohjoismaisen yhteistyön vahvistaminen (A 1581/presidiet)***

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,
että pohjoismaista yhteistyötä verkkouhkien ja tietoverkkohyökkäysten torjumiseksi vahvistetaan kokemustenvaihdolla, yhteisellä osaamisen kehittämisellä, maiden asianomaisten viranomaisten välisellä koordinoinnilla sekä pitkällä aikavälillä yhteisten rakenteiden lisäämisellä.

Suositus 3/2013 ***Pohjoismaiden turvallisuuspolitiikka pitkän aikavälin ympäristö- ja ilmastonäkökulmasta (A 1585/miljö)***

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,
että laaditaan selvitys siitä, miten neljän asteen nousu maapallon keskilämpötilassa vaikuttaisi Pohjoismaiden lähialueiden vakauteen ja mitä seurauksia sillä saattaisi olla muutto-
liikkeelle Pohjoismaissa.

että selvitetään, miten neljän asteen nousu maapallon keskilämpötilassa vaikuttaisi Pohjoismaiden väestön elinolosuhteisiin ja kansalaisten turvallisuuteen sekä tarvetta vahvistaa valmiuskapasiteettia ja pohjoismaisten yhteiskuntien sopeutumiskykyä tuleviin ilmasto-olosuhteisiin.

että Pohjoismaiden valmiusyhteistyötä vahvistetaan esimerkiksi perustamalla pohjoismaisen katastrofiryksikkö Stoltenbergin raportin ehdotuksen mukaisesti.

Suositus 4/2013 Ilmakehään kertyvää hiilidioksidia koskeva kansainvälinen toimintasuunnitelma (A 1585/miljö)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että laaditaan ehdotus kansainväliseksi toimintasuunnitelmaksi, jossa kuvaillaan, miten hiilidioksidin kertyminen ilmakehään voidaan saada vakiintumaan 450 ppm:ään tai pysymään sen alapuolella.

Suositus 5/2013 Kestäviä julkisia bankintoja koskeva pohjoismainen yhteistyö (A 1578/miljö)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se laatii saatavilla olevien analyysien ja selvitysten perusteella yhteispohjoismaiset ohjeet ja kriteerit ympäristöä säästäville julkisille hankinnoille ympäristötekniikan alalla.

Suositus 6/2013 Ympäristöä säästäviä julkisia bankintoja koskevat ohjeistukset ja kriteerit (A 1578/miljö)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,
että ne ottavat mahdollisimman pian käyttöön ne ympäristöä säästäville julkisille hankinnoille laadittavat ohjeistukset ja kriteerit, joita on jo olemassa ja joita laaditaan tulevaisuudessa.

Puheenjohtajiston hyväksymät esitykset

Esitys 7/2013 UNAOCin alueellinen strategia (A 1534/medborgar)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,
että ne perustavat YK:n Sivilisaatioiden allianssi -aloitteen (UNAOC) puitteissa pohjoismaisen yhteistyön foorumin.
että ne tiedottavat YK-aloitteen hyvistä esimerkeistä tavoitteena levittää ja välittää eteenpäin onnistuneita panostuksia kulttuurienväliseen vuoropuheluun ja ymmärrykseen koulutuksen, nuorten, median ja maahanmuuton saralla.

65. istunnossa hyväksytyt suositukset

Suositus 8/2013 Sosiaali- ja terveydenhuoltoalan pohjoismaisen yhteistyön uusi strategia (B 294/välfärd)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se toteuttaa ministerineuvoston ehdotuksen B 294/välfärd sosiaali- ja terveydenhuoltoalan pohjoismaisen yhteistyön uudeksi strategiaksi.

Suositus 9/2013 Sosiaaliset investoinnit Pohjoismaissa (A 1591/välfärd)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se järjestää Pohjoismaiden valtiovaraministerien, sosiaali- ja terveysministerien sekä tutkijoiden ja asiantuntijoiden välisen huippukokouksen, jonka aiheena on sosiaaliset investoinnit Pohjoismaissa.

että se pyrkii luomaan pohjoismaisen tietopohjan sosiaalisiin investointeihin perustuvista hyvistä esimerkeistä julkiselta, yksityiseltä ja vapaaehtoiselta sektorilta.

että se pyrkii sisällyttämään Pohjoismaiden ministerineuvoston vuosien 2013–2015 ja tuleviin laajoihin hyvinvointiohjelmiin ajatusmallin sosiaalisista investoinneista Pohjoismaissa

Suositus 10/2013 Syöpään liittyvät pitkän aikavälin näkökulmat (A 1582/välfärd)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se keskittyy pitkän aikavälin näkökulmiin ja auttaa osaltaan ratkaisemaan syöpään liittyviä ongelmia Pohjoismaissa.

että se analysoi syöväen ehkäisyyn liittyviä yhteispohjoismaisia ongelmia liittyen seulon-
tapolitiikkaan sekä tupakka- ja alkoholialan ehkäisytöihin.

että se laatii analyysejä kuvatakseen yhteiskunnalle koituvia syöpään liittyviä nykyisiä ja tulevia kustannuksia.

Suositus 11/2013 Yhteistyö Pohjoismaiden syöpäunionin kanssa ja Pohjoismaiden syöpätietokantojen käyttö tutkimuksessa (A 1582/välfärd)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että ne tukevat Pohjoismaiden syöpäunionin käynnistämiä aloitteita, joilla pyritään ratkaisemaan yhteispohjoismaisia ongelmia.

että ne tekevät yhteistyötä Pohjoismaiden syöpäunionin kanssa.

että ne parantavat hoitojen laatua ja tehokkuutta vertaamalla Pohjoismaiden hoitoja ja hoitojen vaikutuksia kuvailemalla yhtäläisyyksiä ja eroja sekä syitä niihin.

että ne optimoivat syöpätietokantojen (muun muassa syöpärekisterien ja kliinisten tietokantojen) käyttöä tutkimustarkoituksiin esimerkiksi yhteispohjoismaisten rekisteröintinormien avulla vertailumahdollisuuksien tehostamiseksi.

Suositus 12/2013 Toimintarajoitteita koskevan pohjoismaisen yhteistyön uusi rakenne (B 283/välfärd)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se toteuttaa Pohjoismaiden ministerineuvoston ehdotuksen B 283/välfärd Pohjoismaiden vammaispoliittisen neuvoston (NHR) lakkauttamisesta ja yhteistyöneuvoston perustamisesta.

Suositus 13/2013 Pohjoismaisen kansanterveystieteen korkeakoulun lakkauttaminen (B 293/välfärd)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se merkitsee katsauksen tiedoksi ja jättää asian käsittelemättä, koska Pohjoismaiden

neuvostoa ei ole osallistettu Göteborgissa sijaitsevan Pohjoismaisen kansanterveystieteen korkeakoulun lakkauttamista koskevaan asian käsittelyyn.

Suositus 14/2013 Pohjoismaisen hyvinvointikeskuksen (NVC) Ruotsin ja Tanskan toimipisteiden yhdistäminen (B 295/välfärd)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se toteuttaa ministerineuvoston ehdotuksen Pohjoismaisen hyvinvointikeskuksen (NVC) Tanskan-toimipisteen yhdistämisestä Ruotsin päätoimipisteeseen (B 295/välfärd).

Suositus 15/2013 Vahvistettu pohjoismainen koulutusyhteistyö (A 1599/kultur)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se tutkii, missä määrin vahvistettua pohjoismaista koulutusyhteistyötä voidaan toteuttaa; voisivatko esimerkiksi alan toimijat ja tiedeympäristöt tehdä tiiviimpää yhteistyötä ja koordinoida uusia koulutusala koskevia analyyseja ja tutkimuksia.

että se tutkii, missä määrin vahvistettuun koulutusyhteistyöhön voitaisiin osallistaa toimijoita, jotka tasapuolisesti edustaisivat politiikan, käytännön ja tutkimuksen aloja, sekä miten eri alueiden toimijat voisivat toimia vuorovaikutuksessa keskenään.

että se laatii ja hyväksyy – yhteistyössä maiden koulutuksesta vastaavien toimijoiden, esimerkiksi ministeriöiden, kanssa – pohjoismaiselle koulutusyhteistyölle vuoteen 2025 ulottuvan strategian yhteistyön yhteisten, kestävien ja pitkäaikaisten tavoitteiden varmistamiseksi.

että se tutkii, olisiko vahvistetun koulutusyhteistyön puitteissa mahdollista perustaa pohjoismainen välitystoimi, joka voisi varmistaa pohjoismaista koulutusta koskevien tutkimustulosten ja tietojen paremman levittämisen alan toimijoille – sekä Pohjoismaissa että kansainvälisissä yhteyksissä.

että opetusministerit syksyn 2014 istunnossa antavat suullisen selonteon, jossa he kertovat edellä mainittuihin että-lauseisiin liittyvistä ajatuksistaan ja näkemyksistään ottaen huomioon mietinnössä esitetyt näkökohdat.

Suositus 16/2013 Lasten oikeuksien huomioiminen kouluissa (A 1601/kultur)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että järjestetään ja toteutetaan yhteinen koulupäivä (esimerkiksi 20. marraskuuta 2014), jolloin kaikki Pohjoismaiden koulut huomioivat YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen 25-vuotispäivän niin, että oppilaat saavat kuulla ihmisoikeuksista, demokratiasta ja kansalaisuudesta lapsen näkökulmasta tarkasteltuna. Päivä tulee sen jälkeen järjestää kerran vuodessa, jotta lasten oikeuksiin kiinnitetään huomiota myös tulevaisuudessa

että järjestetään Pohjoismaiden lapsille tarkoitettu tasa-arvoisuutta käsittelevä konferenssi. Konferenssin tavoitteena on kerätä ideoita siitä, miten haavoittuvassa asemassa olevat lapset saataisiin parhaiten mukaan päätösprosesseihin. Myös muun muassa maahanmuuttajien ja alkoholistien lapsia sekä köyhiä ja toimintarajoitteisia lapsia on kuultava. Miten voimme varmistaa sen?

että Pohjoismaiden parlamenteissa järjestetään ja toteutetaan – yhteistyössä Pohjoismaiden neuvoston kanssa – samana päivänä (esimerkiksi 20. marraskuuta 2014) lapsi- ja nuorisoparlamentti, jossa lapset keskustelevat tärkeistä aiheista lasten, demokratian ja oikeuksien näkökulmasta.

että kehitetään lasten oikeuksia käsittelevä pohjoismainen sovellus lasten käyttöön ja koulujen opetusmateriaaliksi.

että Pohjoismaissa käynnistetään ja tehdään kehitystyötä, jossa kuullaan lasten ja nuoriso-

neuvostojen mielipiteitä ja pyritään siten kehittämään ja uudistamaan virallista pohjoismaista yhteistyötä siten, että se vastaa myös lasten ja nuorten oikeuksia, ideoita ja toiveita.

että toteutetaan edellä mainitut aloitteet, ottaen huomioon mietinnössä esitetyt mielipiteet, mielellään yhteistyössä UNICEFin kanssa, jonka eri Pohjoismaiden edustajista koostuvalla työ- ja verkostoryhmällä on erityistä asiantuntemusta edellä ehdotetuista aloitteista.

Suositus 17/2013 Pohjoismainen tiedepolitiikan keskustelufoorumi (A 1597/näring)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se järjestää syksyllä 2014 pohjoismaisen tiedepolitiikan keskustelufoorumin, jonne tutkimusalan toimijat kokoontuvat keskustelemaan tiedepolitiikasta.

että pohjoismaisesta tiedepolitiikan keskustelufoorumiä käytetään apuna pohjoismaisen tutkimusyhteistyön priorisointien ja visioiden muodostamisessa.

että pohjoismainen tiedepolitiikan keskustelufoorumi järjestetään joka toinen vuosi tai tarvittaessa, esimerkiksi pantaessa täytäntöön pohjoismaisen yhteistyön uusia toimintasuunnitelmia tai strategioita ja että otetaan huomioon myös ehdotuksen näkemykset ja suositukset.

että se ottaa ehdotuksen huomioon laatiessaan NordForskin uutta, vuonna 2014 voimaan tulevaa, tavoite- ja tulossopimusta.

Suositus 18/2013 Mediat ja tekijänoikeudet (A 1602/kultur)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se laatii ja hyväksyy uuden medioita ja tekijänoikeuksia koskevan, itsenäisen ja myös tulevaisuudessa toimivan pohjoismainen strategian. Sen avulla varmistetaan, että pohjoismaisen mediatyhteistyön alalla saavutetaan poliittisia edistysaskelia ja synergioita (ennen kaikkea oikeuksien selvittämisessä) yhteispohjoismaisen mediajulkisuuden vahvistamiseksi.

että Pohjoismaiden kulttuuriministerit antavat vuoden 2014 syysistunnossa suullisen selonteon pohjoismaisen mediatyhteistyön visioista, strategiasta ja uusista konkreettisista aloitteista.

Suositus 19/2013 Viittomakielen verkoston kokoontuminen (A 1603/kultur)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se varaa 200 000 Tanskan kruunua vuodessa viittomakielen verkoston vuosittaista fyysistä kokousta varten kolmeksi vuodeksi verkoston toiminnan käynnistämiseksi.

Suositus 20/2013 Onnistunut koulunkäynti kielteisen sosiaalisen perinnön kattajajana (A 1604/kultur)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se käynnistää sektorienvälisen koulutus- ja terveydenhuoltohankkeen, jossa keskitytään riskiryhmään kuuluviin lapsiin, esimerkiksi huostaan otettuihin lapsiin ja kasvattilapsiin, sekä heidän mahdollisuuksiinsa suoriutua koulusta ja koulutuksesta. Hanke voitaisiin mahdollisesti sisällyttää ministerineuvoston uuteen Kestävä pohjoismainen hyvinvointi -ohjelmaan.

että se nostaa esille ajankohtaista tutkimusta ja hyviä esimerkkejä siitä, miten voidaan parantaa kodin ulkopuolella asuvien riskiryhmään kuuluvien lasten tulevaisuudennäkymiä ja koulutusmahdollisuuksia. Tämän onnistumiseksi tarvitaan koordinoitua, sektorienvälistä

panostusta, jonka lähtökohtana käytetään terveydenhuollon, kasvatuksen ja koulutuksen näkökulmaa.

että se kartoittaa riskiryhmään kuuluvien lasten koulunkäyntiin ja terveyteen liittyvää uutta tietämystä yhteistyössä alan johtavien tutkijoiden ja asiantuntijoiden kanssa.

että se järjestää osana hanketta kuulemistilaisuuksia lasten ja nuorten mielipiteiden kuulemiseksi. Kuulemalla lasten omia kokemuksia siitä, millaista on asua kodin ulkopuolella, esimerkiksi kasvattiperheessä, voidaan huomattavasti paremmin edistää nuorten tilannetta terveyden ja onnistuneen koulunkäynnin osalta.

että se kartoittaa Pohjoismaiden onnistuneita prosesseja ja parhaita käytäntöjä koskien esimerkkejä siitä, miten viranomaiset ovat onnistuneet kuulemaan lapsia ja keskustelemaan heidän kanssaan ennen lapsen siirtämistä pois omasta perheestä.

että se toteuttaa edellä mainitut aloitteet yhteistyössä hyvinvointialan keskeisten pohjoismaisten toimijoiden, esimerkiksi Tukholmassa toimivan Pohjoismaisen hyvinvointikeskuksen, kanssa.

Suositus 21/2013 Suuntaviivat Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteistyölle Viron, Latvian ja Liettuan kanssa vuodesta 2014 lähtien (B 287/presidiet)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se toteuttaa suuntaviivat Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteistyölle Viron, Latvian ja Liettuan kanssa ottaen huomioon mietinnössä (B 287/presidiet) esitetyt näkemykset.

Suositus 22/2013 Suuntaviivat Valko-Venäjän-toiminnalle (B 286/presidiet)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se toteuttaa suuntaviivat Pohjoismaiden ministerineuvoston Valko-Venäjän-toiminnalle ottaen huomioon tässä mietinnössä (B 286/presidiet) esitetyt näkemykset.

Suositus 23/2013 Suuntaviivat Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteistyölle Luoteis-Venäjän kanssa vuodesta 2014 lähtien (B 288/presidiet)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se toteuttaa suuntaviivat Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteistyölle Luoteis-Venäjän kanssa ottaen huomioon mietinnössä (B 288/presidiet) esitetyt näkemykset.

Suositus 24/2013 Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2014 toimintasuunnitelma ja budjetti (B 289/presidiet)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että selvitetään, saataisiinko Pohjoismaisen kulttuurirahaston ja Pohjoismaisen kulttuuripisteiden sijoittamisesta samaan paikkaan tehokkuuteen ja järjeistämiseen liittyviä etuja ja mitä vaikutuksia, etuja ja haittoja siitä olisi kulttuuripoliittiselle yhteistyölle.

että selvitetään, onko mahdollista saada tehokkuuteen ja järjeistämiseen liittyviä etuja yhdistämällä Oslolla pohjoismaisessa keskuksessa toimivan kolmen erillisen organisaation hallinnolliset toiminnot. Laitosten ohjausta selvitetään osana pääsihteerille annettua uudistustehtävää.

että Pohjoismaiselle lehtimieskeskukselle myönnetään 1 000 000 Tanskan kruunua ta-

voitteena edistää toimittajatyötä, jolla on selkeät pohjoismaiset tavoitteet. Työ rahoitetaan erästä 1-2208-1 Strategiset panostukset.

että puheenjohtajamaan erän käyttämättömistä varoista kohdennetaan yhteensä 300 000 Tanskan kruunua Pohjoismaiden itsehallintoja koskevan esityksen 41/2012 toteuttamiseen vuonna 2014.

että on tarvetta edistää kansainvälistä yhteistyötä, jonka avulla kehitetään toimenpiteitä kasvavan mikrobilääkeresistenssin torjuntaan (One Health). Sen vuoksi ehdotetaan, että alueen yhteispohjoismainen panostus nostetaan etusijalle suunniteltaessa kansanterveystieteen tulevaa pohjoismaista yhteistyötä ja tehtäessä siitä päätös vuoden 2014 alussa Pohjoismaisen kansanterveystieteen korkeakoulun (NHV) lakkauttamisen seurauksena.

että kestävän kuluttajapolitiikan näkemyksiä tuodaan selkeämmin esiin ympäristöalan kestävää kulutusta ja tuotantoa käsittelevän työryhmän uudessa työsuunnitelmassa.

että Nordjobbin budjetista kohdennetaan varoja Jobbresan-hankkeen markkinoimiseksi Pohjoismaiden kunnille.

että Pohjoismainen kesäyliopisto (NSU) siirretään Nordforskin alaisuuteen sillä edellytyksellä, että NSU:n toimintataso pysyy samana. NordForsk saa tehtäväksi rahoittaa NSU:n toimintaa vuonna 2014 vuotta 2013 vastaavalla tasolla.

että varataan 0,5 miljoonaa Tanskan kruunua esitutkimukseen tavoitteena dokumentoida tarkemmin verkossa julkaistavan yhtenäisen pohjoismaisen tiedon tarvetta pienille ja keskisuurille yrityksille, jotka aikovat palkata henkilöstöä tai toimia rajojen yli Pohjolassa tai aloittaa toimintaa toisessa Pohjoismaassa. Esitutkimus tehdään yhteistyössä yritysyhdistysten kanssa. Juutinrauman alueella on jo tällainen alueellinen verkkoportaalit, mutta palvelua voitaisiin tarjota pienille ja keskisuurille yrityksille kaikissa Pohjoismaissa. Esitutkimus rahoitetaan budjettierästä Raja-alueyhteistyö 5-2055-1.

että tarvitaan pohjoismainen selvitys potilaiden vapaasta liikkuvuudesta Pohjoismaissa uuden EU-direktiivin (*direktiivi potilaiden oikeuksien soveltamisesta rajatylittävässä terveydenhuollossa*) kansallisen täytäntöönpanon ja ensimmäisten kokemusten saamisen jälkeen. Asia sisältyy Pohjoismaiden ministerineuvoston suureen Kestävä pohjoismainen hyvinvointi-ohjelmaan 2013–2015, jonka osana sitä arvioidaan parhaillaan käynnissä olevan terveydenhuoltoalan yhteistyön tarkastelun yhteydessä.

at että budjettierään 7-8113-2 (Vihreät tekniset normit ja standardit – Pohjoismaat suunnannäyttäjinä) sisällytetään myös arviointi Pohjoismaiden rakennusalan yhtenäistämistä.

että liikenne sisällytetään uuteen energiapolitiittisen yhteistyön toimintaohjelmaan (2014–2017). Liikennealan tutkimusta ja innovointia tulee myös arvioida Pohjoismaisen energiantutkimuksen uuden energiantutkimusohjelman (2015–2018) laatimisen yhteydessä.

että budjettierästä Työryhmät – ympäristö (3-3311-2) kohdennetaan varoja Itämeren suojelun toimintaohjelman (BSAP) täytäntöönpanoon.

että tarvitaan pohjoismainen selvitys potilaiden vapaasta liikkuvuudesta Pohjoismaissa uuden EU-direktiivin (*direktiivi potilaiden oikeuksien soveltamisesta rajat ylittävässä terveydenhuollossa*) kansallisen täytäntöönpanon ja ensimmäisten kokemusten saamisen jälkeen. Asia sisältyy Pohjoismaiden ministerineuvoston suureen Kestävä pohjoismainen hyvinvointi-ohjelmaan 2013–2015, jonka osana sitä arvioidaan parhaillaan käynnissä olevan terveydenhuoltoalan yhteistyön tarkastelun yhteydessä.

Suositus 25/2013 Yhteistyö rakennussektorin standardoinnissa ja sääntelyssä (A 1588/näring)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että ne asettavat puheenjohtajamaan alaisen työryhmän koordinoimaan pohjoismaisia rakennusalan ammattiryhmiä ensisijaisena tavoitteena laatia uusia yhteisiä standardeja, jotka mahdollisesti voisivat toimia mallina EU:n tuleville rakennusalan standardeille, ja toissijaisena tavoitteena kansallisten tai alakohtaisesti säänneltyjen rakennusnormien, määräysten

ja käytäntöjen pohjoismainen standardointi. Ammattiryhmissä tulee olla edustettuina alasta vastaavat viranomaiset, standardointijärjestöt, asianomaiset koulutustahot, toimialan muut toimijat ja asiaomaisten teollisuudenalojen edustajat.

että ne järjestävät vuosittain rakennusalan toimijoille konferenssin tarkoituksena perehtyä merkittäviin pohjoismaisiin rakennusalan kysymyksiin ja ajan myötä edesauttaa yhteensopivien pohjoismaisten rakennusmarkkinoiden luomista.

Suositus 26/2013 Kestävän kehityksen konkreettiset toimet (B 285/miljö)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se hyväksyy ja toteuttaa ministerineuvoston ehdotuksen kestävän kehityksen konkreettisiksi toimiksi (B 285/miljö).

Suositus 27/2013 Aloitteiden selvittäminen Juutinrauman alueen ympäristön ja merenkulun turvallisuuden edistämiseksi (A 1587/miljö)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Ruotsin ja Tanskan hallituksille

että ne selvittävät mahdollisia kansallisia ja kahdenvälisiä toimia Juutinrauman ympäristön ja merenkulun turvallisuuden edistämiseksi lisäämättä byrokratiaa tai heikentämättä merenkulun kilpailukykyä.

Suositus 28/2013 Juutinrauman alueen ympäristön ja merenkulun turvallisuuden vahvistaminen (A 1587/miljö)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että ne selvittävät mahdollisuuksia parantaa yhdessä ja yhteistyössä muiden Itämeren valtioiden kanssa Juutinrauman ympäristön ja merenkulun turvallisuutta.

Suositus 29/2013 Innovaatio- ja elinkeinopolitiikan pohjoismainen yhteistyö-ohjelma 2014–2017 (B 291/näring)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se selvittää, onko olemassa kansallisia säännöstöjä, jotka tahattomasti heikentävät etenkin pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuuksia käynnistää liiketoimintaa, käydä kauppaa tai rekrytoida työntekijöitä Pohjoismaiden välillä.

että se tutkii, onko olemassa kansallisia tai alan omia sääntöjä, jotka hankaloittavat verkokauppaa Pohjoismaiden välillä.

että se pyrkii kehittämään sähköisiä tunnistamisratkaisuja, jotka täyttävät Pohjoismaiden turvallisuustarpeet ja samaan aikaan edesauttavat yhteisten sähköisten markkinoiden syntymistä Pohjoismaissa.

että se pyrkii estämään uusien kansallisten rakennusstandardien syntyä ja sen sijaan pyrkii yhteispohjoismaisiin rakennusstandardeihin, joista pitkällä aikavälillä voi tulla Euroopan laajuisia.

että se käynnistää ennakoivia aloitteita tukeakseen muotialan toivetta brändätä pohjoismaista muotia ekologisen kestävyuden ja sosiaalisen vastuun pohjalta.

että se helpottaa pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuuksia käynnistää liiketoimintaa, käydä kauppaa ja rekrytoida työntekijöitä tarjoamalla kootusti ajantasaista tietoa suurimmilla pohjoismaisilla kielillä.

että se toteuttaa yhteistyöohjelman huomioiden yllä mainitut seikat.
että se jatkossa sopeuttaa ministerineuvoston kokousaikoja neuvostolle istunnossa esiteltävien asioiden osalta.

Suositus 30/2013 Pohjoismaiden energiapoliittisen yhteistyön toimintaohjelma 2014–2017 (B 292/näring)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se sisällyttää toimintaohjelmaan toimia Pohjoismaiden ja Baltian maiden yhteisille energiamarckkinoille mahdollisesti aiheutuvien ongelmien käsittelemiseksi yhteistyössä koskien Saksan päätöstä luopua ydinvoimasta energialähteenä.

että se sisällyttää toimintaohjelmaan ristiriidat uusiutuvien energialähteiden hyödyntämisen ja muiden arvotavoitteiden välillä, kuten tuulivoimaan liittyvät kysymykset lintujen ja maiseman kannalta.

että se sisällyttää toimintaohjelmaan selkeämpiä sitoumuksia pohjoismaisista toimista niihin ohjelman kohtiin, joissa pohjoismainen yhteistyö mainitaan ympärilyöreästi.

että se yllä mainitut korjaukset ja lisäykset tehtyään kehottaa Pohjoismaiden hallituksia toteuttamaan toimintaohjelman.

että se jatkossa sopeuttaa ministerineuvoston kokousaikoja neuvostolle istunnossa esiteltävien asioiden osalta.

Suositus 31/2013 Pohjoismaiset toimet hormonitoimintaa häiritsevien aineiden aiheuttamien haittojen vähentämiseksi (A 1589/miljö)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että käynnistetään yhteispohjoismainen tutkimus, jonka puitteissa selvitetään, miten tietyt kuluttajatuotteissa käytettävät aineet voivat vaikuttaa ihmisen hormonijärjestelmään jo pieninä määrinä tai yhteisvaikutuksessa muiden aineiden kanssa.

Suositus 32/2013 Kansanterveyden suojeleminen endokriinisiä häiriötä aiheuttavilta aineilta (A 1589/miljö)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,
että toimitaan EU:n kemikaalilainsäädännön uudistamiseksi tavoitteena saada selvyyttä siihen, mitkä aineet määrittellään hormonitoimintaa häiritseviksi, sekä otetaan käyttöön testausvaatimukset kyseisten aineiden, mukaan lukien aineiden yhteisvaikutusten, tunnistamiseksi, vrt. EU:n parlamentin julkilausuma 14. maaliskuuta 2013 kansanterveyden suojelemiseksi endokriinisiä häiriötä aiheuttavilta aineilta.

Suositus 33/2013 Tölkkien ja PET-pullojen panttien vastavuoroinen maksaminen (A 1592/miljö)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Norjan, Ruotsin, Suomen ja Tanskan hallituksille,
että ne laativat ja solmivat yhdessä kansallisten panttialan järjestöjen kanssa sopimuksen panttien maksamisesta maiden välillä
että maiden välillä liikennöiviltä lautoilta ostettavista tölkeistä maksettaisiin pantti.

Suositus 34/2013 Sopimus Saksan kanssa tölkkien ja PET-pullojen pantista (A 1592/miljö)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Ruotsin ja Tanskan hallituksille,
että ne solmivat sopimuksen Saksan kanssa tölkeistä ja PET-pulloista maksettavasta pantista Saksan rajakaupan yhteydessä.

Suositus 35/2013 Sopimus Viron kanssa tölkkien ja PET-pullojen pantista (A 1592/miljö)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Suomen hallitukselle,
että se solmii Viron kanssa sopimuksen tölkeistä ja PET-pulloista maksettavasta pantista rajakaupan yhteydessä.

Suositus 36/2013 Toimet EU:n rikkidirektiivin täytäntöönpanon helpottamiseksi (A 1593/miljö)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,
että ne ryhtyvät toimenpiteisiin merenkulun kilpailukyvyyn ylläpitämiseksi ja vahvistamiseksi.

että ne tekevät yhteistyötä luodakseen yhteiset säännöt LNG:n¹ käytölle Pohjoismaissa ja kansainvälisesti.

että ne laativat kansalliset suunnitelmat LNG-terminaalien perustamiseksi Pohjoismaiden satamiin.

että ne pyrkivät edistämään meridieselin leimahduspistettä koskevien sääntöjen muuttamista tavallista dieseliä vastaaviksi.

että ne selvittävät maiden nykyisen aluskannan saadakseen käsityksen rikkidirektiivin täytäntöönpanon edellyttämien muutosten laajuudesta.

että ne pyrkivät EU:ssa, IMOssa ja muissa olennaisissa kansainvälisissä yhteyksissä siihen, että Itämerellä, Kattegatissa ja Pohjanmerellä sekä Pohjois-Amerikan rannikolla voimassa olevat rikkipäästösäännöt tulisivat mahdollisimman pian voimaan myös muilla merialueilla.

että ne kehittävät norjalaisen NOx-rahaston kokemusten pohjalta taloudellisia kannustimia puhtaamman tekniikan käyttöönottamiseksi meriliikenteessä.

Suositus 37/2013 Suunnitelmien koordinointi ja toteuttaminen pohjoisten alueiden rautatieliikennekapasiteetin vahvistamiseksi ja laajentamiseksi (A 1593/miljö)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Norjan, Ruotsin ja Suomen hallituksille

että ne koordinoivat ja priorisoivat suunnitelmien toteuttamista pohjoisten alueiden rautatieliikennekapasiteetin vahvistamiseksi ja laajentamiseksi sekä rautatieyhteyksien rakentamiseksi SECA-alueen ulkopuolisiin satamiin Pohjoismaissa, kuten Narvikiin ja Trondheimiin.

Suositus 38/2013 Rikkidirektiivin täytäntöönpanon ja alueellisten erityistoimien seurausten selvittäminen (A 1593/miljö)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Ruotsin ja Suomen hallituksille

¹ LNG tarkoittaa nesteytettyä maakaasua.

että ne tutkivat, mitä seurauksia rikkidirektiivin täytäntöönpanolla on erityisen haavoittuville sektoreille rajoitetuilla maantieteellisillä alueilla, ja onko siirtymävaiheessa mahdollista käynnistää erityisiä alueellisia toimia, joiden avulla vältettäisiin rikkidirektiivin täytäntöönpanon kielteiset vaikutukset paikalliseen ja alueelliseen talouteen.

Suositus 39/2013 Meriliikenneinfrastruktuurin rahoittaminen EU:n rakennerahastojen varoista tehtävin kumppanuussopimuksin (A 1593/miljö)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Ruotsin, Suomen ja Tanskan hallituksille,
että ne sisällyttävät meriliikenneinfrastruktuurin rahoituksen, LNG-terminaalit mukaan lukien, EU:n rakennerahastojen varoista 2014–2020 tehtäviin kumppanuussopimuksiin.

Puheenjohtajiston hyväksymät esitykset

Esitys 40/2013 NordForskin uudet säännöt ja kokoonpano (B 296/näring)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se antaa – Ahvenanmaan asiakirjaan viitaten – Ahvenanmaalle, Färsaarille ja Grönlandille hallituksessa saman aseman kuin muille Pohjoismaille pelkän tarkkailija-aseman sijaan.
että se toteuttaa ministerineuvoston ehdotuksen NordForskin uusista säännöistä ja uudesta kokoonpanosta (B 296/näring) siinä kuvatulla tavalla ja ottaen huomioon mietinnössä esitetyt näkemykset.

Esitys 41/2013 Rajaestetyön toimintasuunnitelma 2014–2017 (B 290/presidiet)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että puheenjohtajamaan ministeri antaa Pohjoismaiden neuvoston istuntojen yhteydessä selvityksen myös niistä rajaesteistä, joita ei ole voitu tai haluttu ratkaista, sekä syistä siihen.
että sektorit tai ministerineuvostot asettavat kyseistä ajanjaksoa varten selkeitä ja mitattavia tavoitteita.
että rajaesteneuvosto pyytää näkemyksiä Norden-yhdistyksiltä ja muilta rajaesteiden poistamiseen tähtääviltä toimijoilta.
että rajaesteneuvosto priorisoi ja edistää Pohjoismaiden neuvoston suositusta 16/2012 pohjoismaisen rajaesteasiamiestoimen perustamisesta.
että Pohjoismaiden ministerineuvosto toteuttaa ehdotetun toimintasuunnitelman ottaen huomioon edellä annetut kommentit.

Esitys 42/2013 Rajaesteneuvoston toimeksianto ja kansallinen kytkentä (B 290/presidiet)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,
että ne varmistavat, että uuteen rajaesteneuvostoon nimitettäville kansallisille jäsenille annetaan vahva toimeksianto, joka tarjoaa riittävät edellytykset tehdä hyvää työtä rajattoman Pohjolan edistämiseksi.
että ne huolehtivat siitä, että rajaesteneuvoston kansallisilla jäsenillä on tarvittavat yhtey-

det ja verkosto, jotta kokonaistyö voidaan kytkeä vahvasti kansallisiin hallintoihin. Poliittinen tai hallinnollinen kokemus katsotaan eduksi.

Päätökset olla ryhtymättä toimenpiteisiin

- 1 Jäsen ehdotus kulttuurin ja luovuuden vahvistamisesta Pohjoiskalotin alueella (A 1567/näring)²
- 2 Jäsen ehdotus strategiasta tavoitteena saada lisää naisia muuttamaan syrjäseuduille ja itsehallintoalueille (A 1579/medborgar)³
- 3 Jäsen ehdotus pohjoismaisen tiedotustoimiston perustamisesta Gdanskiin⁴

Sisäiset päätökset

IB 1/2013 Pohjoismaiden puolustuspoliittinen yhteisö (A 1584/presidiet)

Pohjoismaiden neuvosto päättää,

että Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajisto tekee aloitteen Pohjoismaiden puolustusyhteisöstä Pohjoismaiden puolustus- ja turvallisuuspolitiikkaa käsittelevän pyöreän pöydän kokouksen muodossa. Kokoukseen kutsutaan Pohjois maiden puolustusministerit, kansallisten parlamenttien turvallisuuspoliittisten valiokuntien puheenjohtajat, Pohjoismaiden puolustusvoimain komentajat ja NORDEFCon sekä Ahvenanmaan, Färsaarten ja Grönlannin edustajat.

IB 2/2013 Jäsenyys YK:n Sivilisaatioiden allianssi -aloitteessa (A 1534/medborgar)

Pohjoismaiden neuvosto päättää,

että se liittyy YK:n Sivilisaatioiden allianssi -aloitteen niin sanotun ystäväryhmän (Group of Friends) jäseneksi ja osallistuu aktiivisesti ihmisoikeuksien ja sananvapauden edistämiseen.

Julkilausuma

Pohjoismaiden ulko- ja turvallisuuspolitiikka sekä yhteiskunnan turvallisuus (Asiakirja 3)

Pohjoismaiden neuvosto haluaa

vahvistaa verkkouhkien ja tietoverkkohyökkäysten torjumiseksi tehtävää yhteistyötä. osallistua aktiivisesti alueellisen yhteistyön rakenteisiin pohjoisessa. vahvistaa yhteistyötä koskien yhteiskunnan turvallisuutta ja valmiuskysymyksiä. tehdä aloitteen tiiviimmästä yhteydestä alan pohjoismaisten ministerien sekä Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajiston välillä. vahvistaa Euroopan parlamentin ja EU:n toimielinten kanssa tehtävää yhteistyötä.

² Puheenjohtajiston päätös 29. tammikuuta 2013

³ Hyväksytty äänestyksessä Oslon istunnossa 30. lokakuuta 2013

⁴ Puheenjohtajiston päätös 29. lokakuuta 2013

Asiat asiakirjanumeron mukaisessa järjestyksessä

A 1534/medborgar	UNAOCin alueellinen strategia	Esitys 7/2013, IB 2
A 1567/näring	Jäsenehdotus kulttuurin ja luovuuden vahvistamisesta Pohjoiskalotin alueella	Ei toimenpiteitä.
A 1578/miljö	Jäsenehdotus kestäviä julkisia hankintoja koskevasta pohjoismaisesta yhteistyöstä	Suositus 5/2013 Suositus 6/2013
A 1580/kultur	Valiokuntaehdotus Pohjoismaiden neuvoston lasten- ja nuortenkirjallisuuspalkinnosta vuodesta 2013 lähtien	Esitys 1/2013
A 1581/presidiet	Jäsenehdotus verkkouhkien ja tietoverkkohyökkäysten torjumiseksi tehtävän pohjoismaisen yhteistyön vahvistamisesta	Suositus 2/2013
A 1582/välfärd	Jäsenehdotus keskittymisestä syöpään liittyviin pitkän aikavälin näkökulmiin Pohjoismaissa sekä Pohjoismaiden syöpäunionin käynnistämien aloitteiden parissa tehtävästä yhteistyöstä	Suositus 10/2013 Suositus 11/2013
A 1584/presidiet	Puheenjohtajiston ehdotus Pohjoismaiden puolustusyhteisön perustamisesta	IB 1/2013
A 1585/miljö	Valiokuntaehdotus koskien Pohjoismaiden turvallisuuspolitiikkaa pitkän aikavälin ympäristö- ja ilmastönäkökulmasta	Suositus 3/2013 Suositus 4/2013
A 1587/miljö	Jäsenehdotus Juutinrauman kauttakulun turvallisuuden kehittämiseksi ja parantamiseksi	Suositus 27/2013 Suositus 28/2013
A 1588/näring	Valiokuntaehdotus yhteistyöstä rakennussektorin standardoinnissa ja sääntelyssä	Suositus 25/2013
A 1589/miljö	Valiokuntaehdotus pohjoismaisista toimista hormoni-toimintaa häiritsevien aineiden aiheuttamien haittojen vähentämiseksi	Suositus 31/2013 Suositus 32/2013
A 1591/välfärd	Valiokuntaehdotus sosiaalisista investoinneista Pohjoismaissa	Suositus 9/2013
A 1592/miljö	Valiokuntaehdotus tölkkien ja PET-pullojen panttien vastavuoroisesta maksamisesta	Suositus 33/2013 Suositus 34/2013 Suositus 35/2013
A 1593/miljö	Valiokuntaehdotus toimista EU:n rikkidirektiivin täytäntöönpanon helpottamiseksi	Suositus 36/2013 Suositus 37/2013 Suositus 38/2013 Suositus 39/2013
A 1597/näring	Valiokuntaehdotus pohjoismaisesta tiedepolitiikan keskustelufoorumista	Suositus 17/2013
A 1599/kultur	Valiokuntaehdotus vahvistetusta pohjoismaisesta koulutusyhteistyöstä	Suositus 15/2013
A 1601/kultur	Valiokuntaehdotus lasten oikeuksien huomioimisesta kouluissa	Suositus 16/2013
A 1602/kultur	Valiokuntaehdotus medioista ja tekijänoikeuksista	Suositus 18/2013

A 1603/kultuur	Valiokuntaehdotus viittomakielen verkoston koontumisesta	Suositus 19/2013
A 1604/kultuur	Valiokuntaehdotus onnistuneesta koulunkäynnistä kielteisen sosiaalisen perinnön katkaisijana	Suositus 20/2013
B 283/välfärd	Ministerineuvoston ehdotus toimintarajoitteita koskevan pohjoismaisen yhteistyön uudesta rakenteesta	Suositus 12/2013
B 285/miljö	Ministerineuvoston ehdotus kestävästä kehityksen konkreettisiksi toimiksi	Suositus 26/2013
B 286/presidiet	Ministerineuvoston ehdotus suuntaviivoiksi Valko-Venäjän-toiminnalle	Suositus 22/2013
B 287/presidiet	Ministerineuvoston ehdotus suuntaviivoiksi Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteistyölle Viron, Latvian ja Liettuan kanssa vuodesta 2014 lähtien	Suositus 21/2013
B 288/presidiet	Ministerineuvoston ehdotus suuntaviivoiksi Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteistyölle Luoteis-Venäjän kanssa vuodesta 2014 lähtien	Suositus 23/2013
B 289/presidiet	Ministerineuvoston ehdotus Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2014 toimintasuunnitelmaksi ja budjetiksi	Suositus 24/2013
B 291/näring	Ministerineuvoston ehdotus innovaatio- ja elinkeinoalan yhteistyöohjelmaksi	Suositus 29/2013
B 292/näring	Ministerineuvoston ehdotus uudeksi energia-alan yhteistyöohjelmaksi	Suositus 30/2013
B 293/välfärd	Pohjoismaisen kansanterveystieteen korkeakoulun NHV:n lakkauttaminen	Suositus 13/2013
B 294/välfärd	Ministerineuvoston ehdotus sosiaali- ja terveydenhuoltoalan pohjoismaisen yhteistyön uudeksi strategiaksi	Suositus 8/2013
B 295/välfärd	Ministerineuvoston ehdotus Pohjoismaisen hyvinvointikeskuksen (NVC) Ruotsin ja Tanskan toimipisteiden yhdistämisestä	Suositus 14/2013
B 296/näring	Ministerineuvoston ehdotus NordForskin uusista säännöistä ja kokoonpanosta	Esitys 40/2013
B 290/presidiet	Ministerineuvoston ehdotus rajaestetyön toimintasuunnitelmaksi 2014–2017	Esitys 41/2013 Esitys 42/2013

Neuvoston palkintojen saajat

Pohjoismaiden neuvoston palkintojen saajat julkistettiin ja palkinnot jaettiin samanaikaisesti suuressa palkintogaalassa, joka televisioitiin suorana kaikkien Pohjoismaiden yleisradiokanavilla.

Pohjoismaiden neuvoston kirjallisuuspalkinnon sai tanskalais-norjalainen kirjailija *Kim Leine* romaanistaan "Profeterne i Evighedsfjorden".

Elokuvapalkinnon sai tanskalaiselokuva "Jahti", jonka ohjaaja *Thomas Vinterberg* on myös käsikirjoittanut yhdessä *Tobias Lindbolmin* kanssa.

Musiikkipalkinnon sai suomalainen viulisti *Pekka Kuusisto*.

Uuden lasten- ja nuortenkirjallisuuspalkinnon saivat suomalaiset kirjailija *Seita Vuorela* ja kuvittaja *Jani Ikonen* romaanistaan "Karikko".

Luonto- ja ympäristöpalkinnolla palkittiin ruokahävikkiä vastustavan tanskalaisen Stop Spild Af Mad -kansanliikkeen puuhanainen *Selina Juul*.

Toimittaja-apurahat

Pohjoismaiden neuvosto myöntää toimittajille vuosittain apurahoja kannustaakseen heitä perehtymään Pohjoismaiden oloihin ja pohjoismaiseen yhteistyöhön. Teemana oli ”Kulttuuripolitiikka – Pohjolan monimuotoisuuden ja identiteetin työkalu”. Hakijoiden toivottiin keskittyvän myös neuvoston toimintaa ja tulevaisuuden näkymiä käsitteleviin aiheisiin. Suomen osuus apurahoista on noin 12000 . Hakemuksia tuli 29.

Apurahan saivat

- toimittaja *Peter Buchert*, Helsinki, tehdäkseen reportaasin Suomen rajoilta Ruotsin ja Norjan kanssa painottaen kulttuurisia eroja rajojen molemmin puolin.
- toimittaja *Albin Dablin*, Maarianhamina, tutkiakseen ja dokumentoiden fäärien identiteettiä ja yhteenkuuluvuutta.
- elokuvakriitikko *Marja Juonala*, Helsinki, tutustuakseen pohjoismaisiin TV-sarjoihin ja niiden suosioon muissa kulttuureissa.
- politiikan toimittaja *Olli Kemppainen*, Espoo, perehtyäköseen Islannin turvallisuuspoliittiseen tilanteeseen.
- pääkirjoitustoimittaja *Katariina Kivistö*, Helsinki, tutustuakseen Pohjoismaiden neuvostoon ja sen toiminnan painopisteisiin ja kehittämishankkeisiin.
- päätoimittaja–viestintäpäällikkö *Ira Koivu*, Espoo, perehtyäköseen pohjoismaiseen kirjastoyhteistyöhön.
- uutispäällikkö *Pekka Mauno*, Rovaniemi, tutustuakseen Pohjoismaiden kaivosteollisuuden kriteereihin.
- politiikan ja kulttuuritoimittaja *Sanna Nikula*, Helsinki, tutustuakseen ruotsalaiseen kulttuuripolitiikkaan.
- toimituspäällikkö *Henriikka Pulli*, Helsinki, teemanaan ”Tanska pohjoismaiden tulevaisuuden mallina”.
- vapaatoimittaja ja puutarhuri *Anitta Valtonen*, Lohja, tutustuakseen Ruotsin puutarhakulttuuriin.